

2018

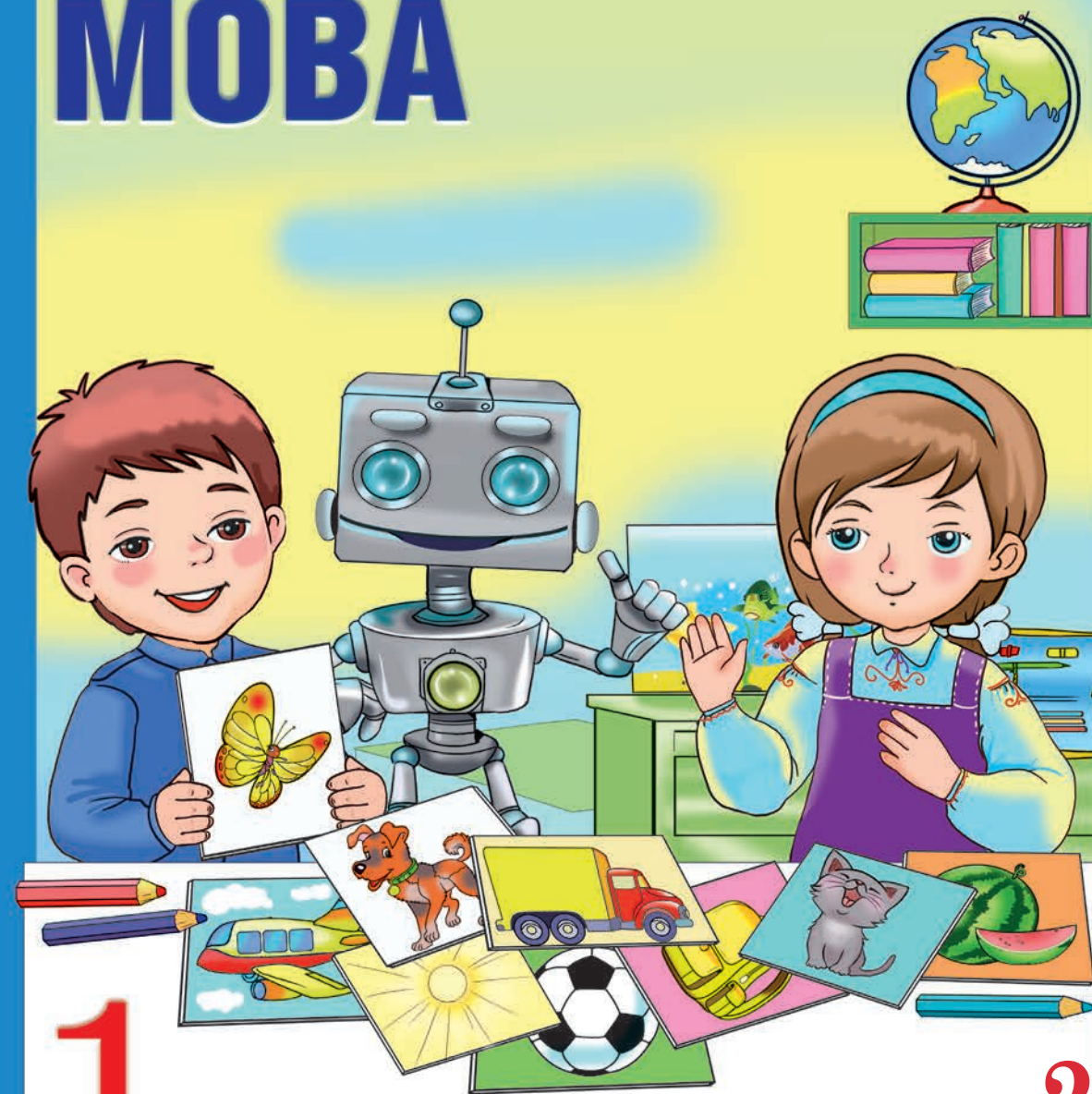
Оксана ПЕТРУК

УКРАЇНСЬКА **МОВА**

1

Оксана Петрук

УКРАЇНСЬКА МОВА

1 клас

Частина **2**

Оксана Петрук

УКРАЇНСЬКА МОВА

Підручник для 1 класу закладів загальної середньої
освіти з навчанням угорською мовою

(у 2-х частинах, з аудіосупроводом)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Львів

Видавництво «Світ»

2018

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ МОН України від 06.07.2018 № 734)

**Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено**

Консультант: Катерина Повхан

Умовні позначення

Розглянь...

Послухай...

Розкажи...

Запам'ятай, вивчи напам'ять...

Поміркуй, дай відповідь...

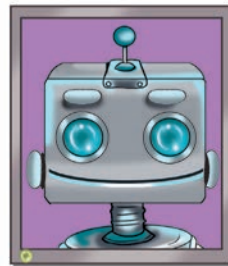
Попрацюйте в парах...

Катруся

Ґабор

Кіберик

Увага!

Текстовий матеріал призначений для вчителя.
Аудіосупровід розміщено в електронній бібліотеці за адресою
<https://lib.imzo.gov.ua>

Петрук О.

П 30 Українська мова : підруч. для 1 кл. закл. заг. серед. осв. з навч. угор. мов. (у 2-х частинах, з аудіосупроводом) : Ч. 2 / О. Петрук. – Львів : Світ, 2018. – 88 с. : іл.

ISBN 978-966-914-118-7

ISBN 978-966-914-120-0 (Ч. 2)

УДК 811.161.2(075.2)

ISBN 978-966-914-118-7
ISBN 978-966-914-120-0 (Ч. 2)

© Петрук О.М., 2018
© Дунаєва В.А., ілюстрації, 2018
© Видавництво «Світ», оформлення, 2018

Любий друже!

У новому році ми продовжимо навчатися разом з тобою.

Сподіваємося, тобі, як і нам, подобається вивчати українську мову. Попереду нас чекає ще багато нового й цікавого. То ж рушаймо разом у цю захопливу подорож!

94. Різдво

**Розкажи, хто за столом.
Що є на святковому столі?**

Розкажи, що роблять дорослі й діти.

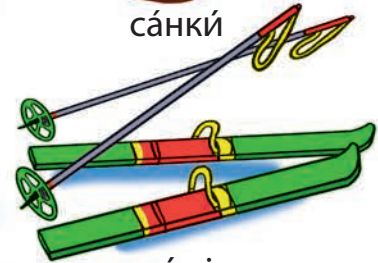
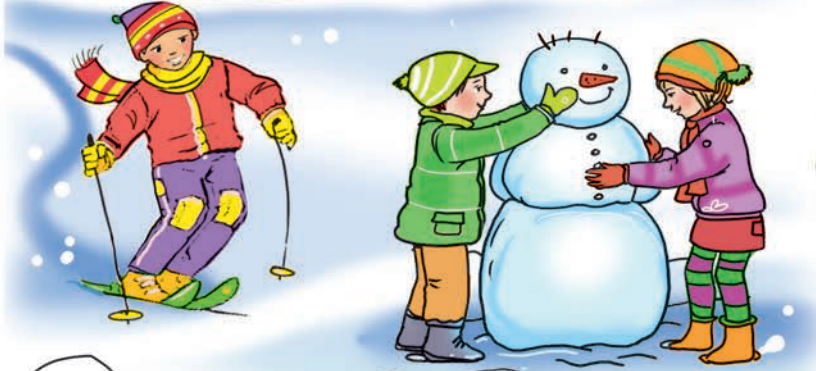
На столі – святá вечéря.
Вся родíна – за столóм.
Відчиняє áнгел двéрі
позолóченим крилóм.
Блáгу вість нам сповiщáє
про нарóдження Христá.

В хáті свято розцвiтáє,
грiє дýшу добротá.
Пáхне сiном i кутéю.
Сяє зiрка. Снiг скрипiть.
I коля́дка над землéю
з бiлим áнгелом летiть.

95, 96. Зимові розваги

сáнки

ліжі

ковзані

сніговік

сніжки

Розкажи, на чому катаються діти.

Ой зима́, зима́, зима́.
Веселі́ш пори́ нема́.
Гірка, са́ни,
го́мін, смі́х,

сі́ній ве́чір,
бі́лий сні́г.
Ді́тлахі́ на ковзанáх,
скі́льки ра́дості́ в о́чáх...

– Ти любиш зиму?
– Так, я люблю зиму. А ти?
– Я теж люблю зиму.

– На чому ти любиш кататися?
– На сánках. А ти?
– А я люблю кататися на ліжах.

– Катру́сю, ході́мо кататися.
– Зачека́й, Га́боре. Я візьму́ сánки.

Розіграйте діалоги за зразками.

97. Ліпимо сніговика́

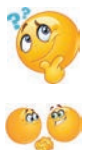
Ми ліпимо
сніговика́.

Я ліплю сніговика́.

– Катру́сю, що вони
ро́блять?
– Вони́ ліплять сніговика́.

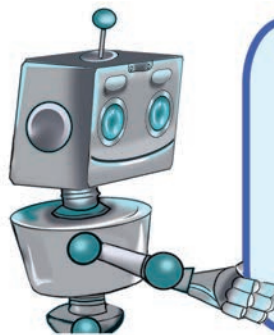
Я наро́джений зимо́ю,
як на́падав сніг.
Злі́плений я дітворо́ю
з голо́ви до ніг.
Но́сик – мо́рква
чи буру́лька,
ру́ки – з гіло́чок.
За́мість ша́почки –
кастру́лька.
Я – Сніговичо́к!

Уяви ситуацію: тобі потрібно розказати про сніговика малюку. Покажи й розкажи, де в нього голова, очі, ніс, тулуб, руки.

Вивчіть напам'ять і заспівайте пісню сніговичка.

98. Навідуємо хворого

здоровий

хворий

лікар

- Як ти себе почуваш, Габоре?
- Погано, лікарю.
- Що в тебе болить?
- У мене болить голова й горло.

- Як ти себе почуваш, Габоре?
- Дякую, вже краще.
- Одужуй, друже!

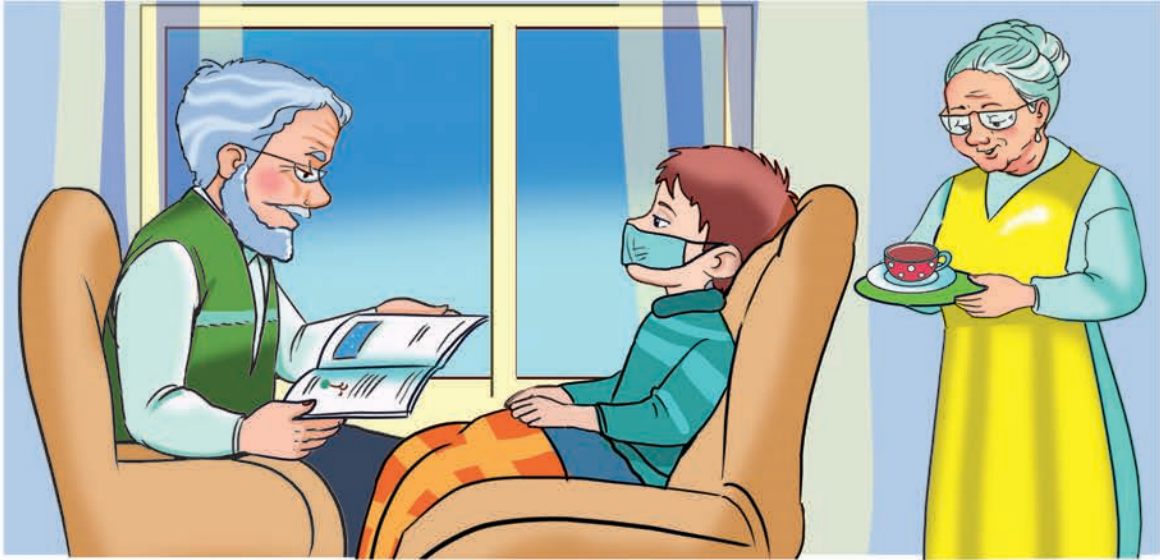

Покажи й розкажи, хто хворий, а хто здоровий. Хто лікар? До кого він прийшов? Хто ще прийшов до хлопчика?

1. Розіграйте діалоги за зразками.

2. Побудуйте й розіграйте подібні діалоги між мамою та дитиною.

Розкажи, хто з ким. Хто що робить?

Кóтику сіре́нький,
кóтику біле́нький,
кóтку волоха́тий,
не ході́ по ха́ті,
не ході́ по ха́ті,
не буді́ дитя́ти.
Дитя́ бу́де спа́ти,
кóтик – воркота́ти.
А-а-а-а! А-а-а-а!

99, 100. Рукавічка

Що переплутав художник? Розкажи, як правильно.

Розіграйте казку за ролями.

101. Я це вмію!

Послухайте й розіграйте діалог.

- Ти любиш зиму?
- Так, я люблю зиму. А ти?
- А я люблю літо.

Запитайте одне одного «Яка зараз пора року?» і дайте відповідь.

Побудуйте й розіграйте діалог: запросіть одне одного кататися на санках (лижах, ковзанах).

Що можна повісити на новорічну ялинку? Які предмети зайві?

Поміркуйте, що так, а що не так. Розкажіть, чим укрита земля взимку? Який одяг одягають взимку? Чи є яблука на деревах взимку?

102. Селó

ха́та

крини́ця

сад

горо́д

це́рква

по́ле

ліс

рі́чка

Розкажи, що є в селі.

Побудуйте діалог: один показує на малюнок й запитує «Що це?», інший відповідає, і навпаки.

103. Що де?

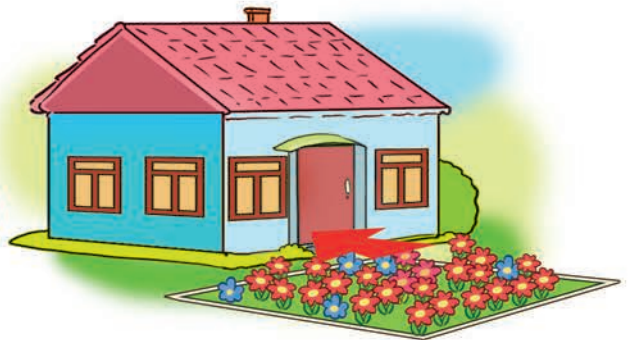
... біля хати.

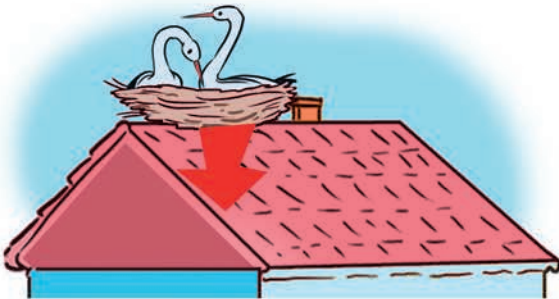
... за хатою.

... навколо хати.

... перед хатою.

... на хаті.

... над хатою.

... у хаті.

... під хатою.

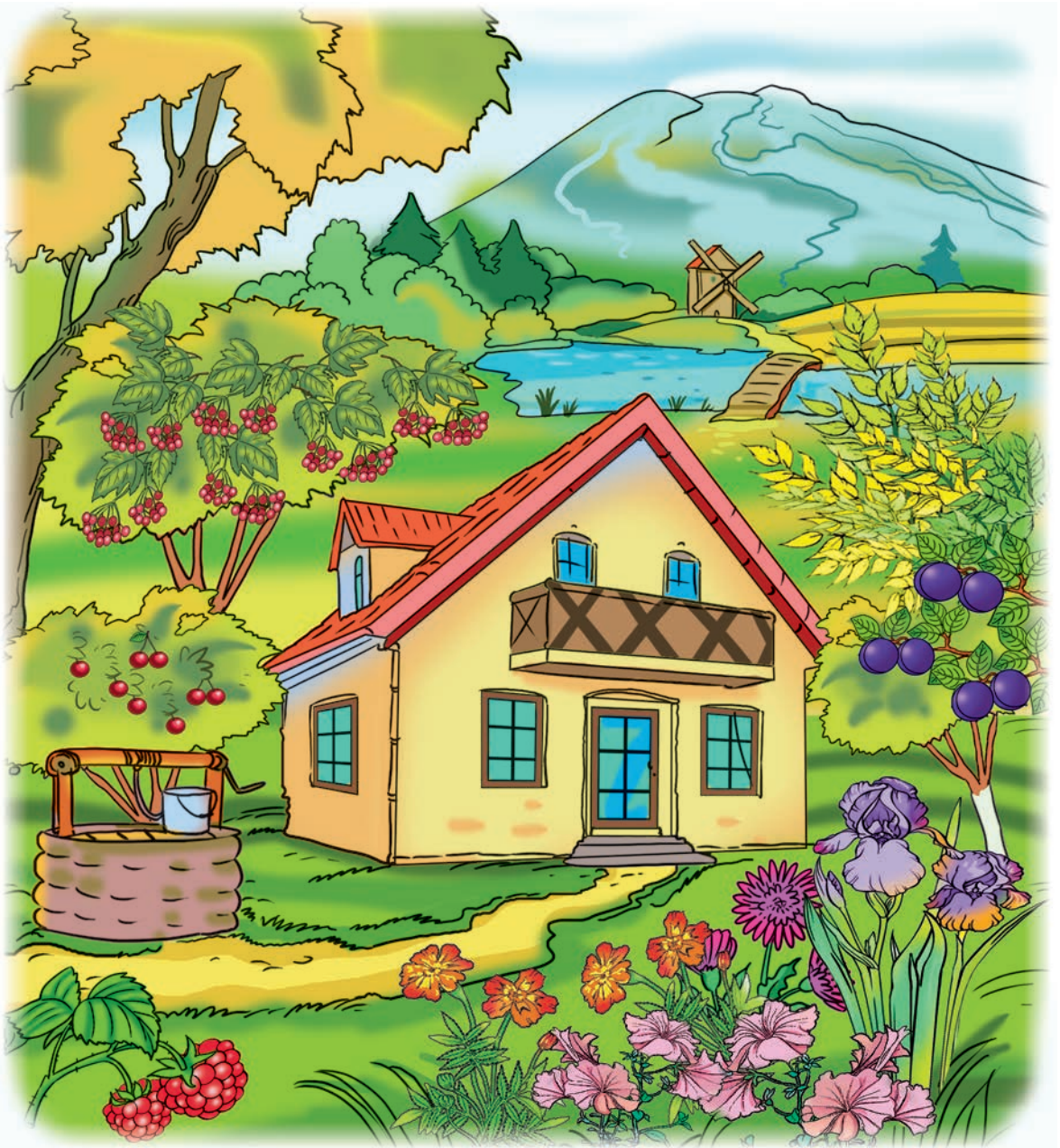

За малюнками і зразками розкажи, що (хто) де.

Пограйтеся: один описує малюнок, інший показує його, і навпаки.

104. Хата, дім

Все мені такé знайóме
в рідній хаті, в ріднім до́мі.
Всі ми лю́бим рідний дім –
народі́лись ми у нім.

В ріднім до́мі рідна ма́ти
край свій вчіла шанувáти.
Рідна хáта, рідний дім
се́рце гріе нам усі́м.

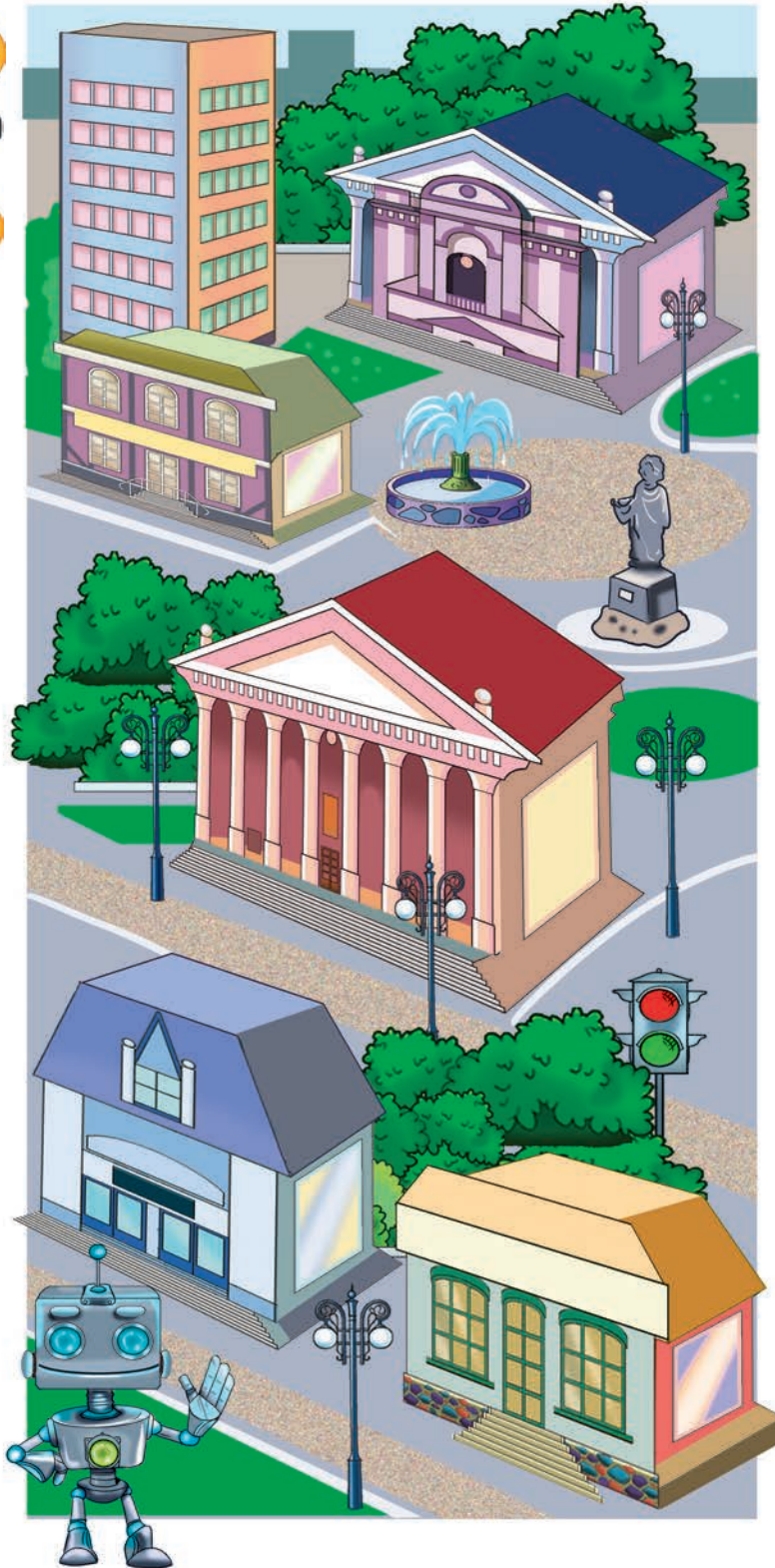

Пограйтеся: один показує на малюнок і запитує «Що це?», інший відповідає, і навпаки.

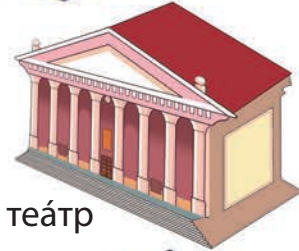

Розкажи за малюнком, яка хата – велика чи мала? Скільки поверхів: 1-2 чи більше? Що є біля хати? А за хатою?

105. Місто

будінок

театр

музей

магазин

кафе

аптека

пам'ятник

Розкажи, що є в місті.

Побудуйте діалог: один показує на малюнок і запитує «Що це?», інший відповідає, і навпаки.

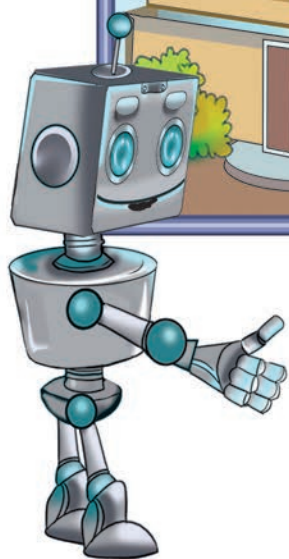
106. Будінок

↔ третій...

↔ другий...

↔ перший поверх

Це будінок. Він висóкий,
багатоповерхóвий.
У ньóму багáто кварті́р.

Розкажи разом з Кібериком про будинок: який він? Скільки має поверхів? На якому поверсі живе дівчинка? А хлопчик?

Побудуйте діалог: один показує на малюнок і запитує «Який це поверх?», інший відповідає, і навпаки.

Скільки нас живé в кварті́рі?
Тáто, ма́ма, брат і я.

Раз, два, три, чоті́ри –
от і вся мо́я сім'я́.

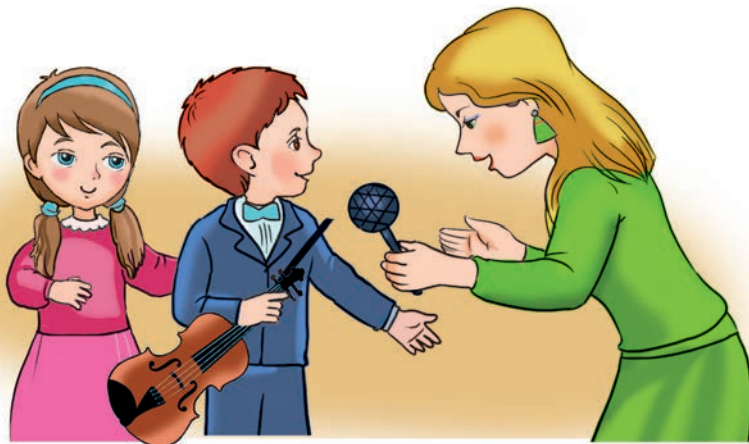
107–109. Де ти живеш?

- Де **ти** живеш?
- **Я** живу́ в Чернівцях.

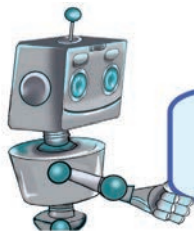
- Звідки вона́?
- **Вона́** живе́ в Чернівцях.

- Де **ви** живете́?
- **Ми** живемо́ в місті Ужгород.

- Звідки вони́?
- **Вони́** живу́ть в Ужгороді.

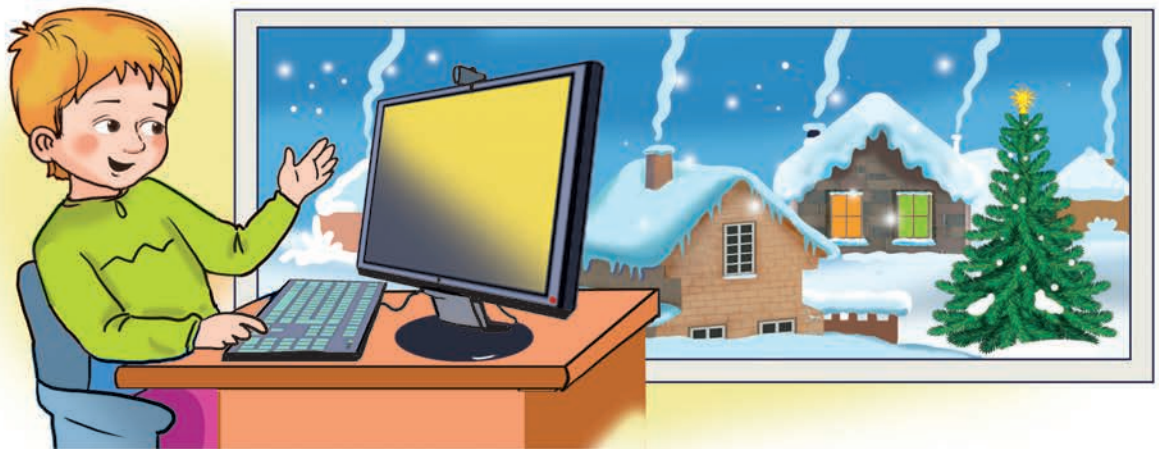
Де ти живеш? = Звідки ти?

Розіграйте діалоги за зразками.

- Катру́сю, **ти живéш у місті?**
– Так, **я живу́ в Ўжгороді**. А ти, Іва́не, де живéш?
– **Я живу́ в селі Новосéлиця**.
– **Ти любиш** своє село́?
– Так, **люблю́**.

Розіграйте діалог за зразком.

Розкажи про своє місто або село, як це зробили діти.

Моє місто велике і гарне.
У ньому є школи, магазини,
театри, музеї, парк.

Моє село невелике. У ньому
є школа, магазин, ферма. Біля села –
річка й ліс.

110. Я це вмiю!

Розiграйте дiалог за зразком.

- Ти живеш у мiстi?
- Так, я живу в мiстi. А ти?
- А я живу в селi.

Розкажи про своє мiсто або село, як це зробили дiти.

Я живу в мiстi Кiїв. Вонo велике й гiрне. У мiстi є школи, унiверситети, музеї, театри, пам'ятники, магазини.

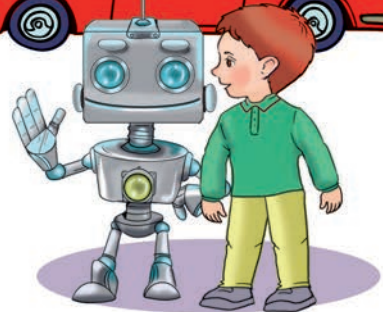
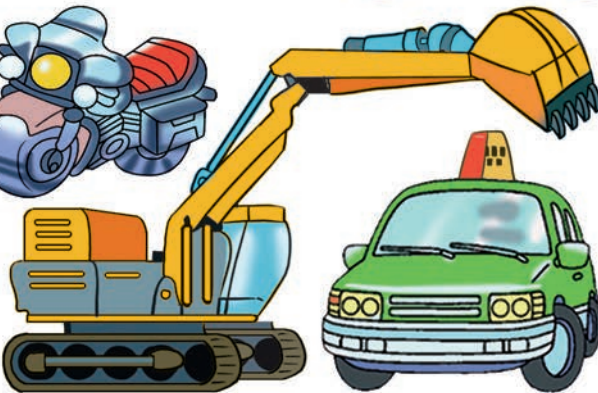
Я живу в селi Мужiєво. Вонo велике й гiрне. У селi є школа, будiнок культури, цiрква, магазини, кафе.

Доповнiть i розiграйте дiалог.

- Де ти живеш, ... ?
-
- Якe вонo: велике чи малe?
- Моє
- Що в ньoму є?
- ..., ..., ...,

111, 112. Транспорт

Назви транспорт разом із Габором.

Розкажи, які види транспорту є у твоєму місті (селі). Починай так:

У моєму місті (селі) є ...

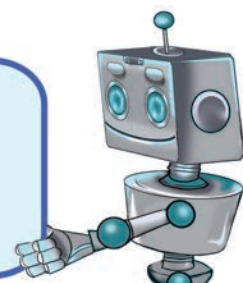
На вулицях міста усé поспішає:
іду́ть пішохо́ди, несу́ться трамва́ї,
авто́буси мчать, пробіга́ють таксі...
Усі́ поспіша́ють, працю́ють усі́.

Які види транспорту згадуються у вірші? Знайди й покажи їх на малюнку.

- машиною = в машині
- їхати ➔ авто́бусом = в авто́бусі
- поїздом = в поїзді

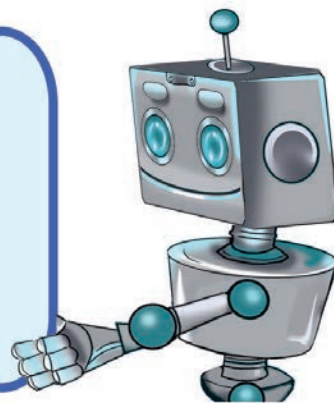

Летить літак високо так.
Летить, летить стрілою;
ховаться, вкривається
хмаринкою густою.

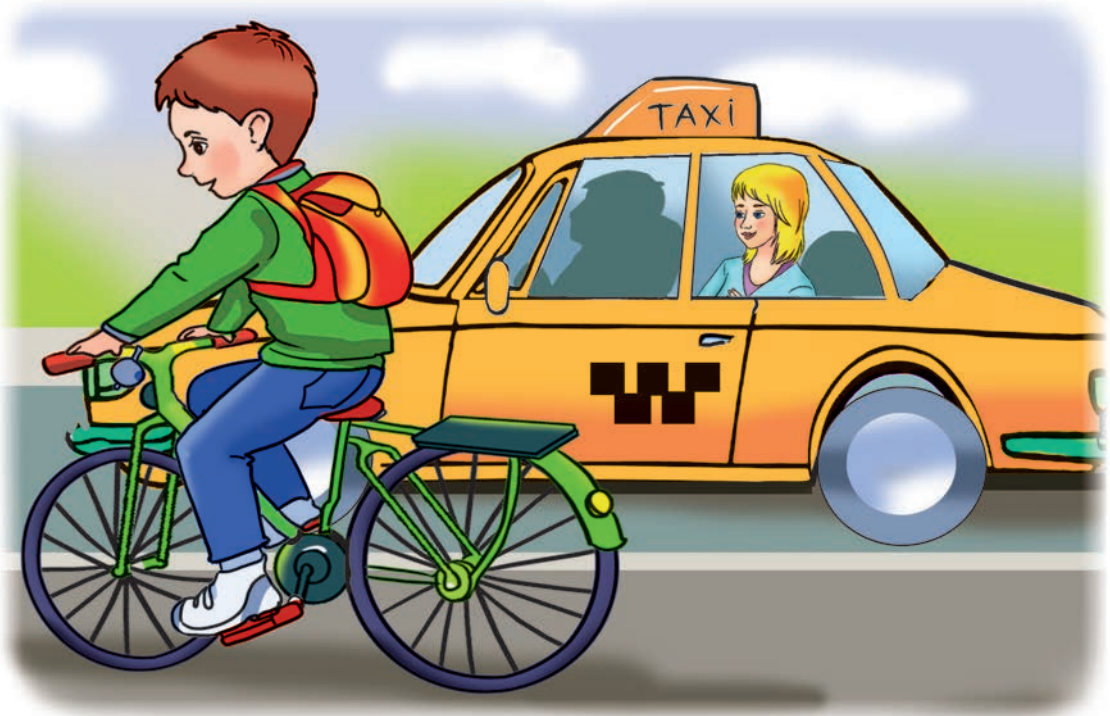
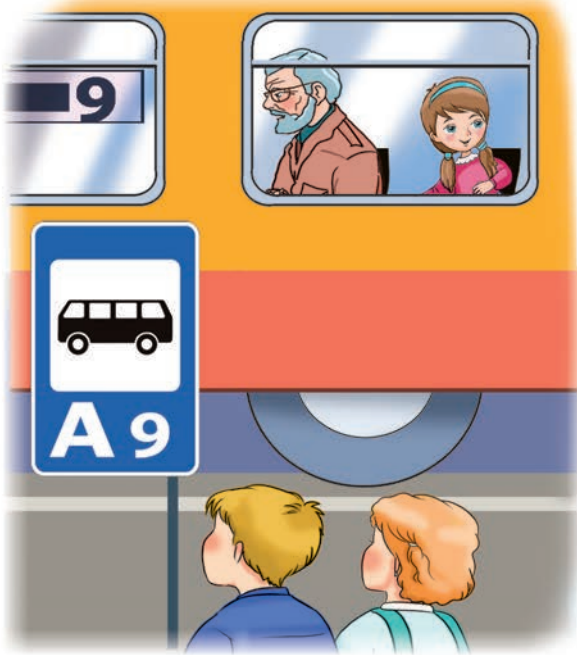
Про який транспорт йдеться у вірші? Що він робить: їде, летить чи пливе?

летіти ↗	
їхати →	
пливті ↘	

Яким транспортом можна летіти? А їхати? Пливти?

113, 114. Хто де? Що де?

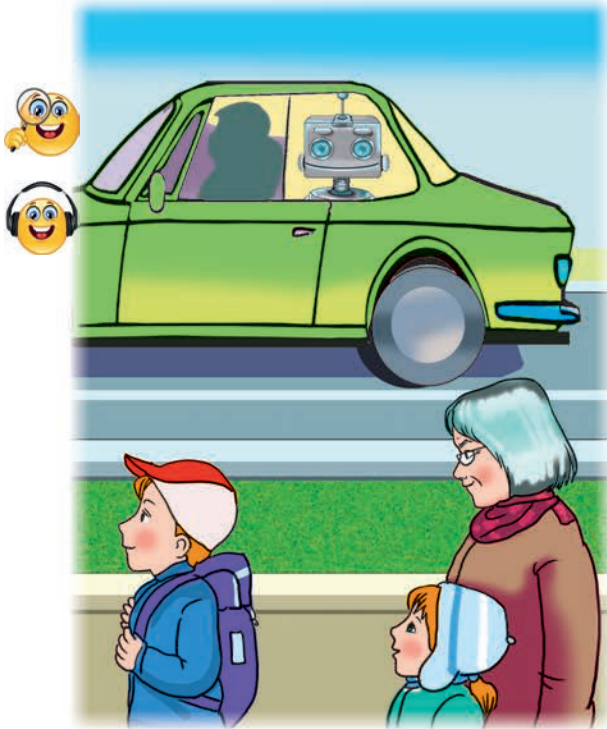
Розкажи, хто чим їде? Що робить Кіберик?

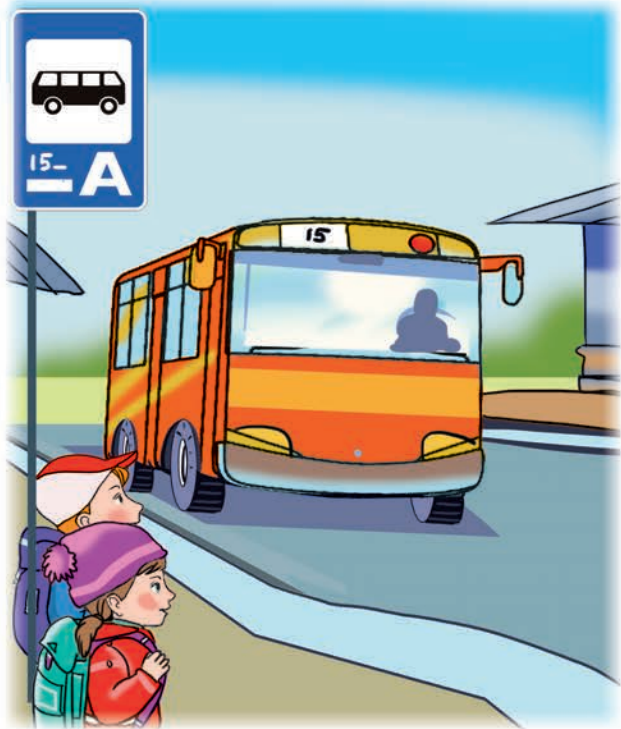
Усі наші мами, усі наші тата,
і дядечки, й тітоньки всі
щоранку їдуть, спішають на роботу
в трамваях, метро, на таксі.

Хто поспішає на роботу? На чому вони їдуть?

Це ву́лиця.
По ву́лиці

Це зупі́нка.
На зупі́нці

Це вокза́л.
На вокза́лі

Це ка́са.
Бі́ля ка́си

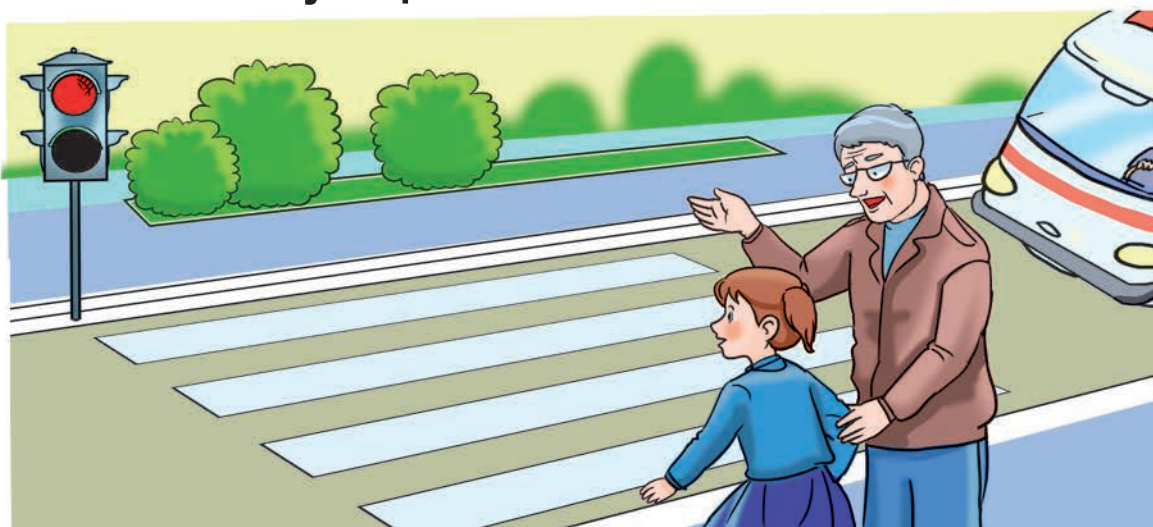

Один показує на малюнок і запитує «Що це?», інший відповідає, і навпаки.

Хто йде по вулиці? Хто їде? Де Катруся? А Габор? Де Марина Петрівна?

115. Безпека на вулиці

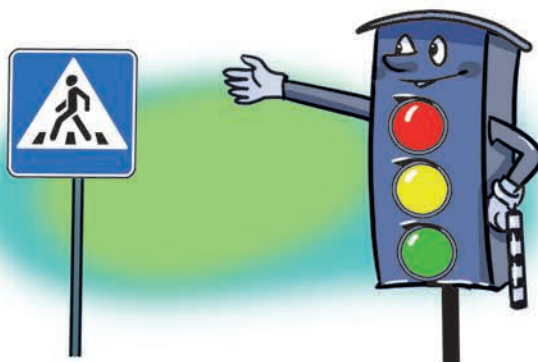
Яке світло зараз горить? Чи можна переходити вулицю? Що сказав дідусь дівчинці?

Чи безпечна поведінка хлопчика? Що йому сказала дівчинка? Розкажи, як вчинити правильно.

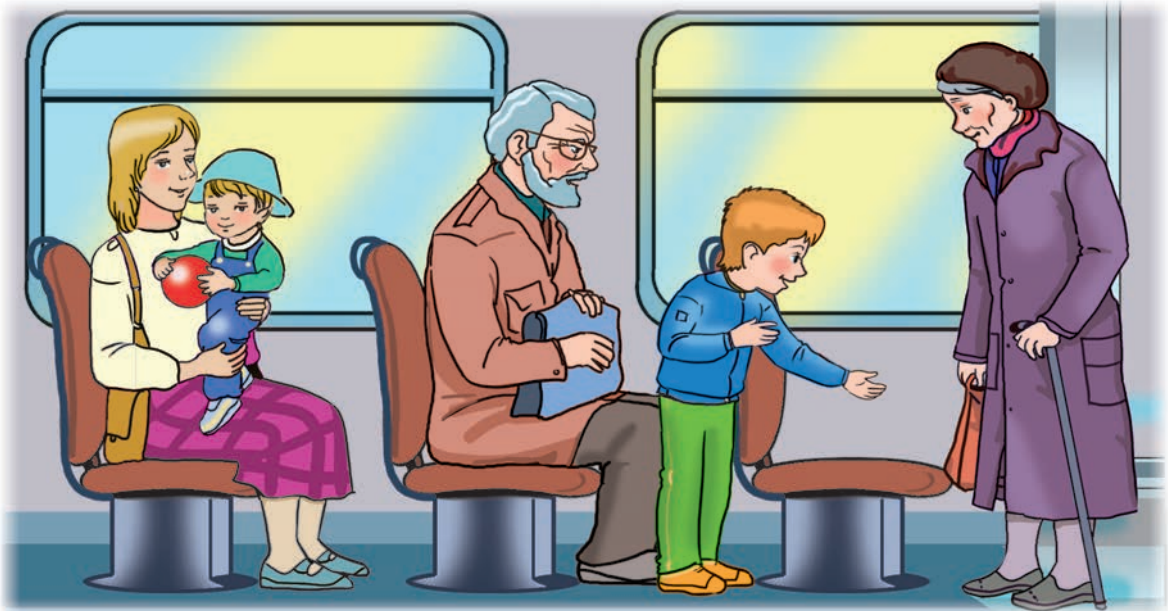

Промовляє він без слів світлом різних кольорів.
Знак червоний – треба стати і хвилинку зачекати,
жовтий мовить – будь готовий,
а зелений – йди здоровий!

Розкажи про сигнали світлофора: на яке світло потрібно зупинитись? А на яке йти?

116. Ми ввічливі

Поміркуйте, хто що сказав. Розіграйте діалоги.

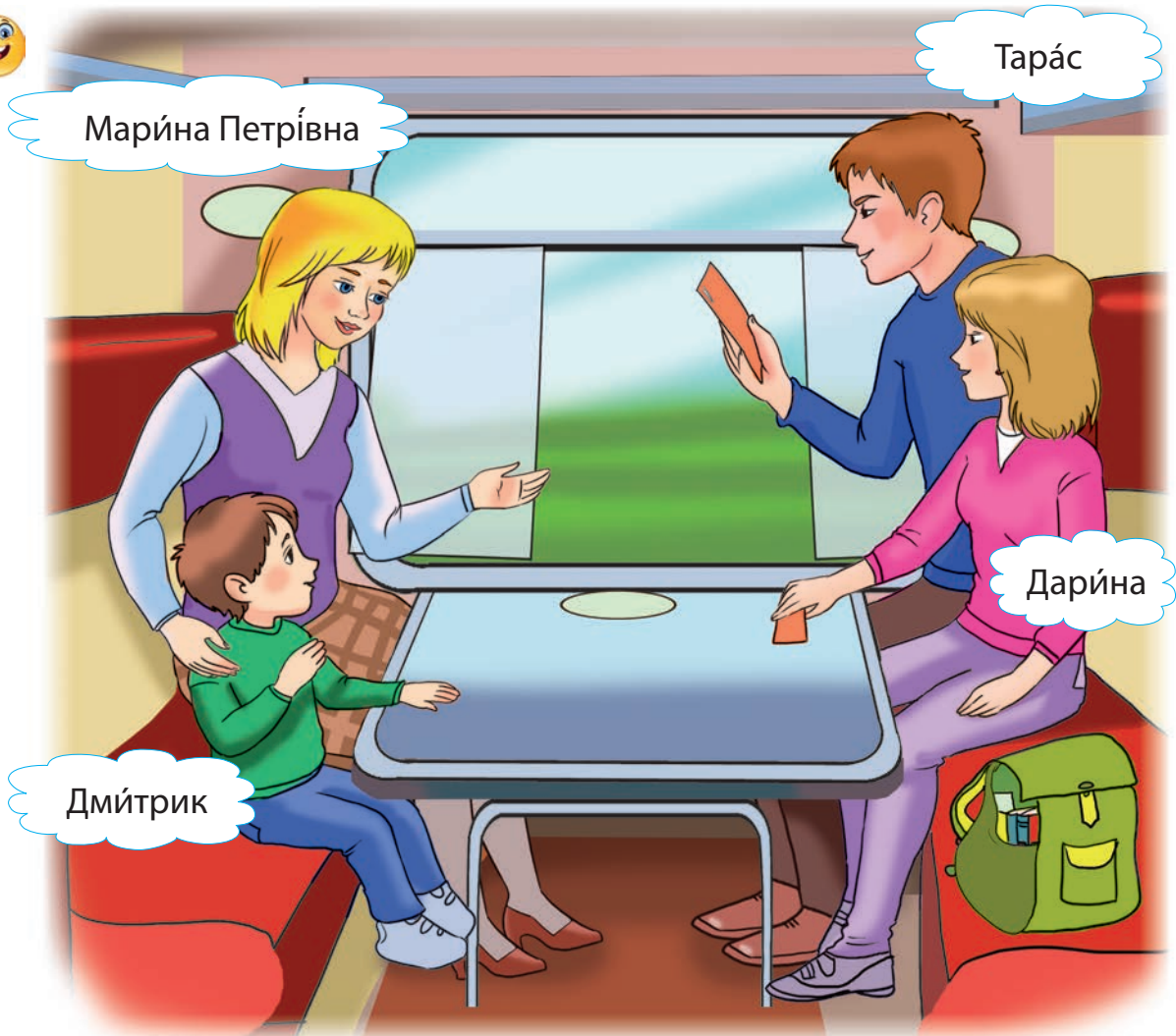

Кажуть, що у нас Валерик
чёмним хлопчиком зростає.
– Що це значить – бути чёмним? –
маму Юлечка питає.
Мама їй відповідає:
– Дуже просто це, дивись:
він бабусі у трамваї
місцем чёмно поступивсь.

Знайди малюнок до вірша.

117, 118. Їдемо в по́дорож

Хто на малюнку? Чим вони подорожують?

Тарас: Куді **ви** їдете?

Марина Петрівна: **Ми** їдемо в Ужгород.

Дмитрик: А куді **ти** їдеш?

Тарас: **Я** їду у Львів.

Даріна їде в Мукачево.

Дарина: А наші друзі **їдуть** у Чоп.

1. Один показує на малюнок і запитує, хто куди їде, інший відповідає, і навпаки.
2. Розподіліть ролі й розіграйте розмову.

Біжать назустріч нам міста,
біжать назустріч села –
це наша матінка Земля,
прекрасна зблизька і здаля,
багата і весела.

119. У гості до бабусі й дідуся

Їдемо, їдемо з міста,
в місті – занадто тісно,
їдемо, їдемо разом,
дружна уся сім'я.
Їдемо, їдемо в гості,
в гості до бабусі
тата, мама і, звичайно, я!
Вже під'їжджає машина,
видно бабусі хатину,
видно садочок вишневий,
видно гніздó журавля.
Ось і приїхали в гості,
в гості до бабусі
тата, мама і, звичайно, я!

Розкажи, чи є в тебе бабуся й дідусь. Де вони живуть? Які тварини є в них у господарстві?

Побудуйте діалоги: запитайте одне одного «У тебе є бабуся й дідусь?», «Чи любиш ти їздити до них у гості?» і дайте відповіді.

120, 121. Україна – наша Батьківщина

Як називається наша Батьківщина?
Люди яких національностей живуть в Україні?

Зацвітає калина,
зеленіє ліщина,
степом кóтиться
дiво-лунá.
Це моя Україна,
це моя Батьківщина,
що, як тáто і мáма, однá.

Що Габор і Катруся розказують дітям про свою Батьківщину? Які її державні символи?

Менé звáти Катруся.
Моя Батьківщина – Україна.
Я українка.

Менé звáти Га́бор.
Живу́ в Україні. Я угóрець.
Я вивчаю українську мóву.

Розкажи про себе, як Габор або Катруся.

І Полі́сся, і Донба́с,
Крим і Букові́на –
все це наш вели́чний край,
люба Украї́на!

122. Київ – столиця України

Будівнок Верховної Ради України

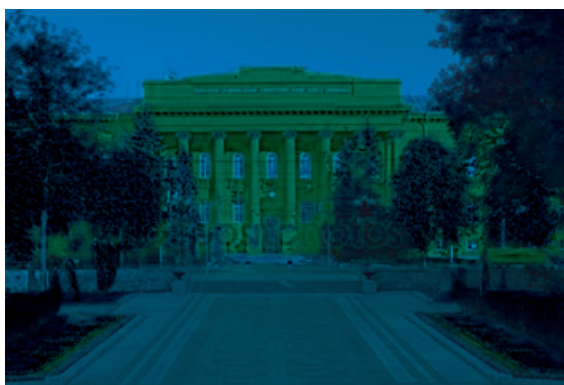
Майдан Незалежності

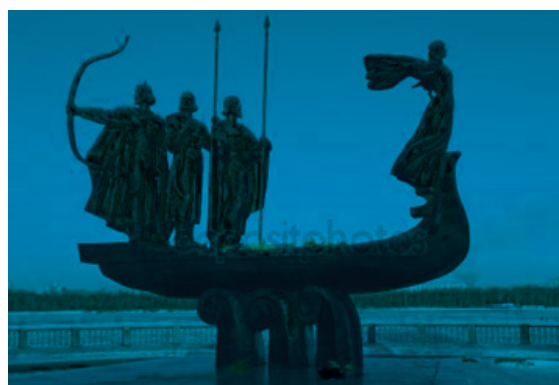
Міст через річку Дніпро

Софійська площа

Національний університет

Пам'ятник засновникам Києва

Київ – столиця України. Це стародавнє місто, велике і красиве. З нього берé початок українська держава.

123. Закарпаття

Замок Паланок у Мукачеві

Долина нарцисів

Озеро Синевір

Палац графів Шенборнів

Наше місто – преселє!
Є у ньому карусєлі,
є пєкарні і цукрарні,
продають іграшки гарні.
Річка, замок на горі,
школа, квіти у дворі
і ялінок хоровод...
Гарне місто – Ужгород!

Україна, любі діти,
наш чудовий край.
Там лісі і полоніни,
і лугі, і гай.
І міста розлогі, чисті,
знай, дитя, це, знай.
Україна наша рідна –
це чудовий край.

Розкажи про своє село, місто: як воно називається, велике воно чи мале, що в ньому є?

У яких містах України ти був(-ла)? Розкажи про те, що побачив(-ла). А куди хотів би (хотіла б) помандрувати?

124. Я це вмію!

Хто що сказав?

Побудуйте й розіграйте діалоги.

– Катрусью, куді ти їдеш?

– Ми з мамою їдемо в Київ?

– А ти куді їдеш?

– А я їду в Одесу.

Розіграйте діалог за зразком.

1. Як називається наша Батьківщина?

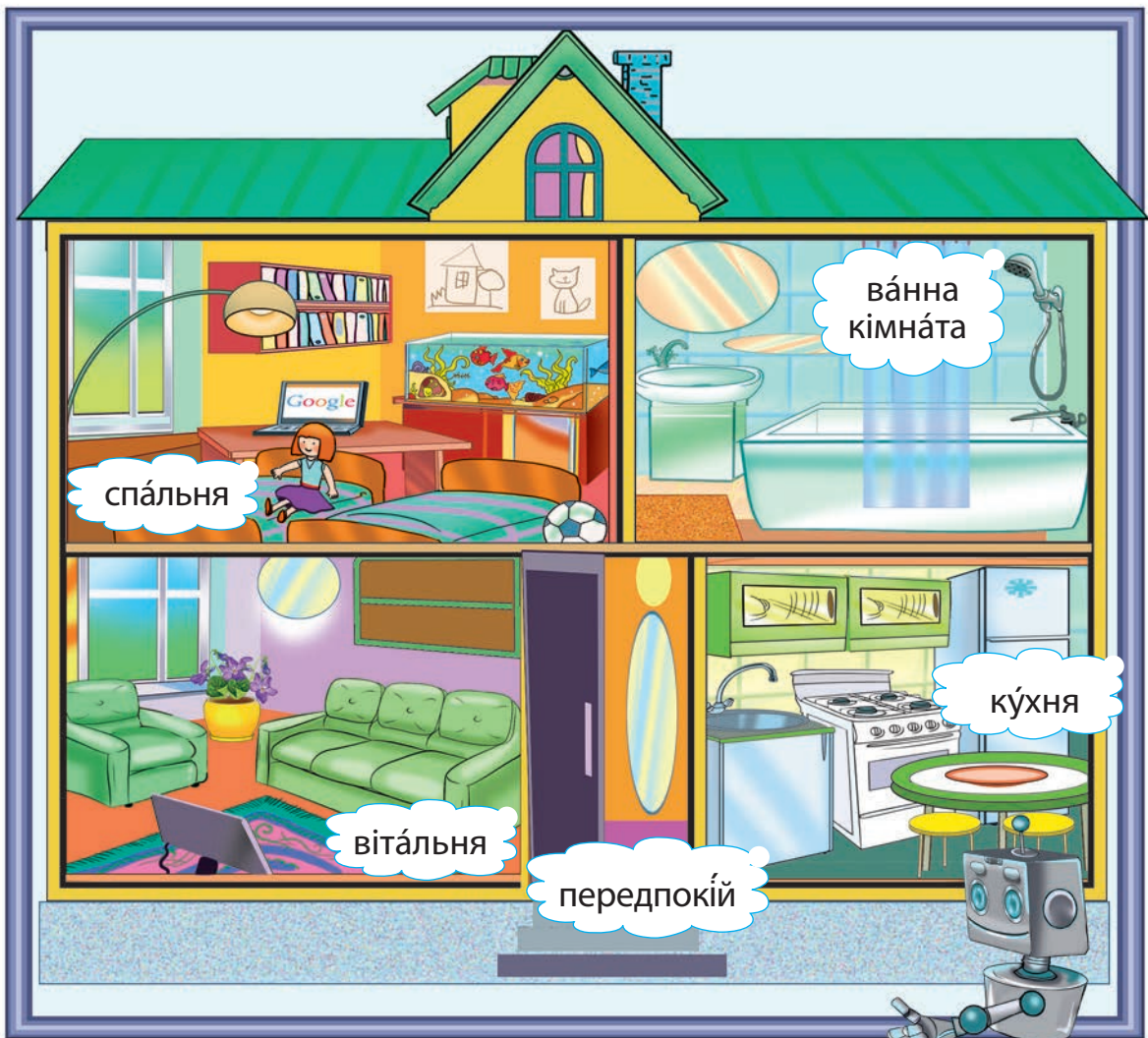
Люди яких національностей живуть в Україні?

2. Розкажи про своє село, місто: як воно називається, велике воно чи мале, що в ньому є.

3. Уяви, що ти побував(ла) у Києві. Розкажи однокласникам про це місто. Що в ньому можна побачити?

125. Дім. Квартира

Назви частини будинку або квартири разом з Кібериком.

Побудуйте діалог: один показує на малюнок і запитує «Що це?», інший відповідає, і навпаки.

Розкажи про свою квартиру (будинок). Починай так:

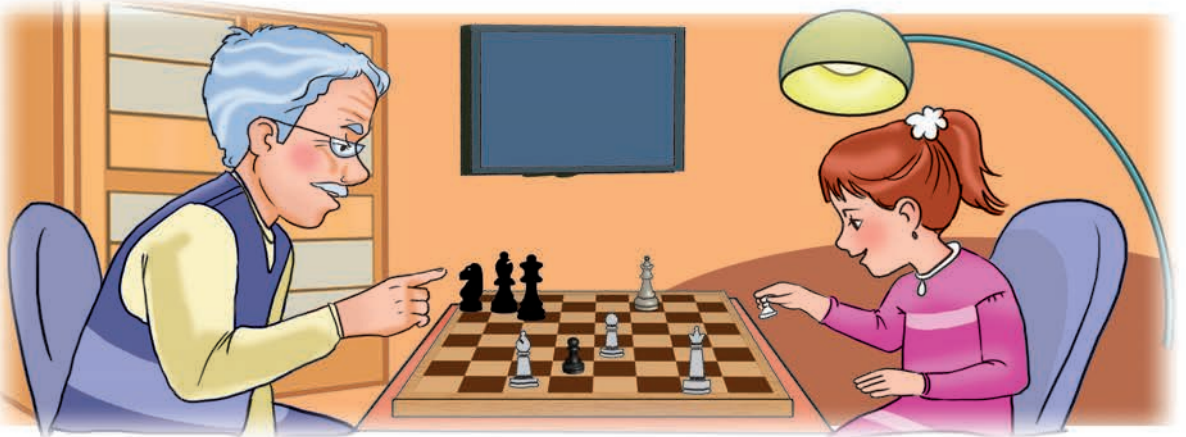
У моїй квартирі є передпокій, кухня, ...
або

У моєму будинку є передпокій, вітальня, ...

Привітний і світлий наш сонячний дім,
як радісно й весело жити у нім.
Тут мамина пісня і усмішка тата.
в любові й добрі тут зростають малята.

126. Хто з ким? Хто де?

Дідусь з онукою.
Онука з дідусём.

Дідусь і онука у вітальні.
Вони у вітальні.

Мама з дитиною.
Дитина з мамою.

Мама й дитина у спальні.
Вони у спальні.

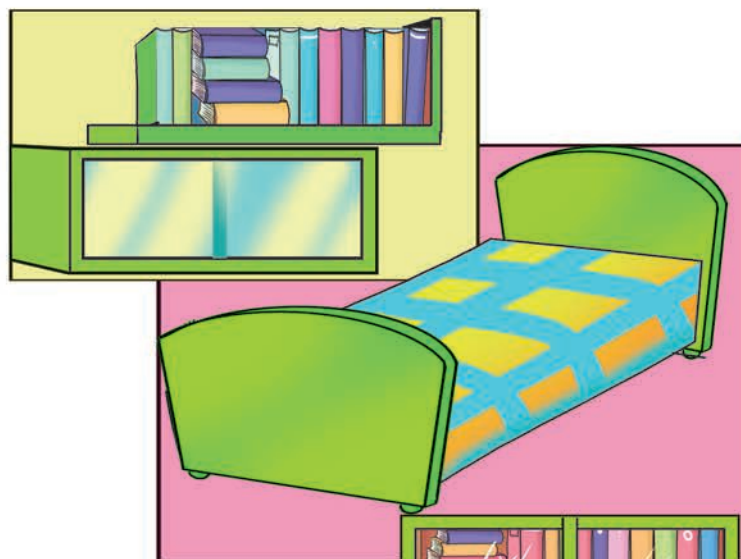
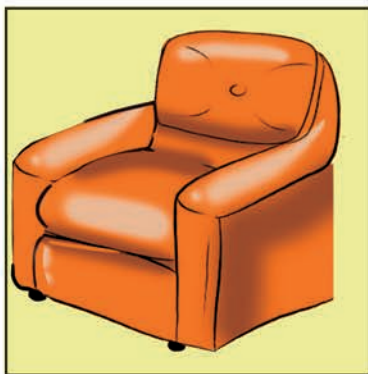
Бабуся з онуком.
Онук з бабусею.

Бабуся й онук у кухні.
Вони в кухні.

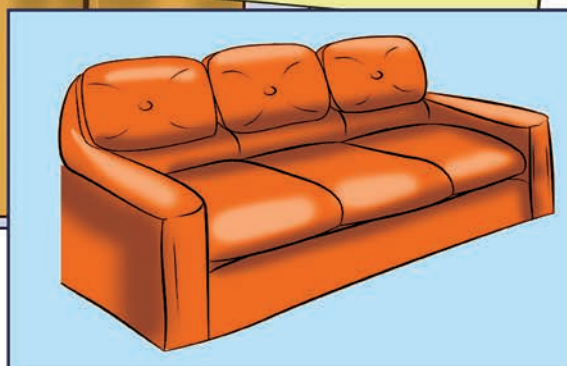
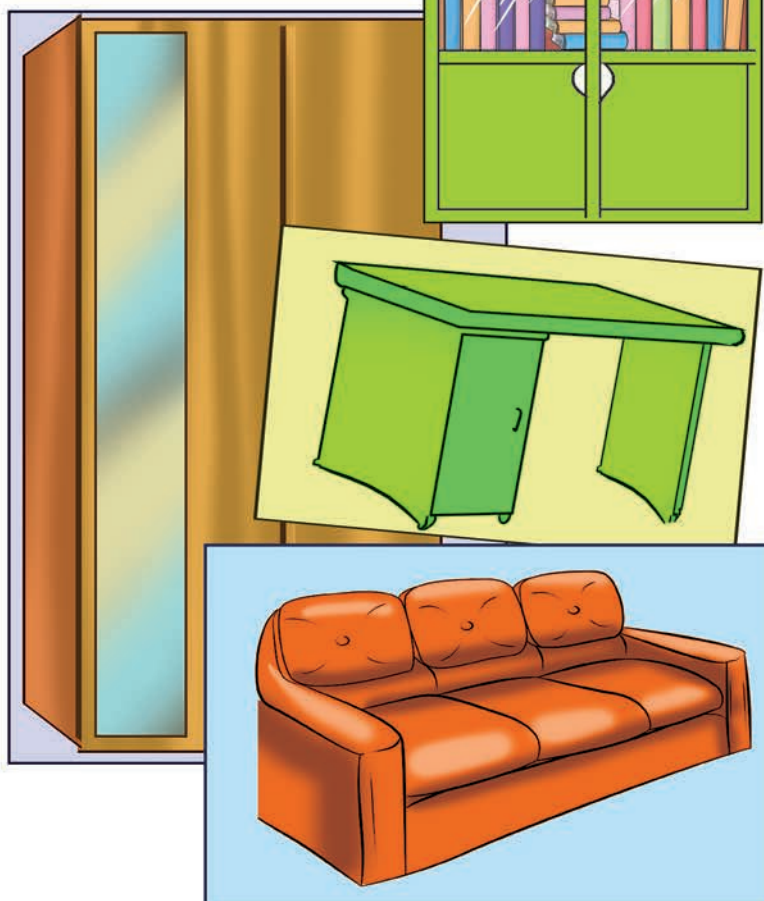

Побудуйте діалоги: один вказує на малюнок і запитує «Хто з ким?» або «Хто де?», а інший відповідає, і навпаки.

127. Меблі

У квартири теплі
заселялись меблі.
Залюбки кімнати
стали обирати.
Рухив комод в спальню,
а диван – в вітальню.
Слідом до світлиці –
стіл, сервант, полиці.
А стелаж з книжками –
в кабінет до мами.
Шафа черевата –
у кімнату тата.
А маленьке ліжко
прокрадалось нішком
у мою кімнату.
Тут я буду спати.

Про які меблі йдеться у вірші? Знайди й покажи їх на малюнку.

Розкажи за змістом вірша, де буде комод. А шафа? У якій частині квартири розмістяться диван, стіл, сервант, полиці?

Запитайте одне одного, що є у вашій квартирі (будинку), і дайте відповіді.

128. Предмети побуту

Стоїть собі годинник
на стóлику у нас,
години та хвилини
відстóкує весь час.
Його блискúчі стрілки
не спíняться ніяк,
і зáвжди чу́ти тільки:
тік-так, тік-так, тік-так.

 Побудуйте діалог: один показує на малюнок і запитує «Що це?», інший відповідає, і навпаки.

 Про який предмет йдеться у вірші? Знайди й покажи його на малюнку. Чи є він у тебе вдома?

 Розкажи, які побутові предмети є в тебе у квартирі (будинку), а яких нема.

129. Моя кімната

Поміркуй, це кімната дорослої людини чи дитини? Чому ти так думаєш?

Побудуйте діалог: запитайте одне одного, що є в дитячій кімнаті, і дайте відповідь. Так само запитайте, чого нема. І теж дайте відповіді.

Чи є в тебе власна кімната? Якщо так, розкажи, що є в ній.

130. Що де?

... на стіні.

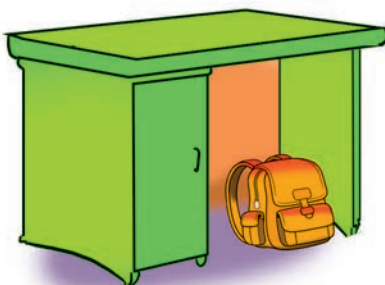
... на столі.

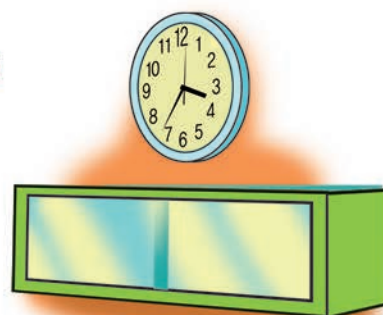
... на полиці.

... під стільцем.

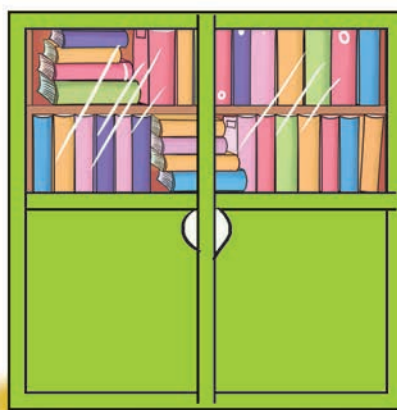
... під столóm.

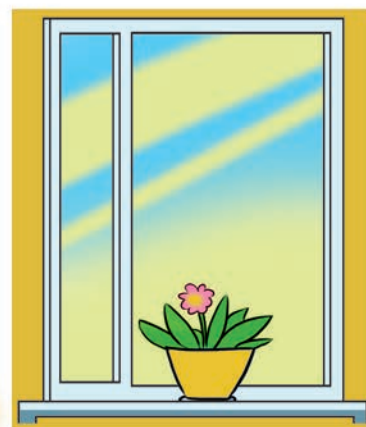
... над полицею.

... у коробці.

... у шафі.

... на вікні.

Розкажи за малюнками і зразками, що де.

Побудуйте діалог: один вказує на малюнок і запитує, де знаходиться предмет, а інший відповідає, і навпаки.

Розкажи про свою кімнату: що є на столі, а що – на вікні. Що на стіні? Де знаходяться іграшки, а де – книжки?

131, 132. Домашні улюбленці

– Катрусью, у тебе є домашній улюбленець?
– Так є. Це папуга. А в тебе?
– У мене немає.

кОТИК

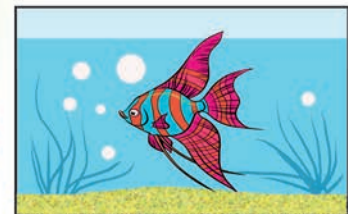

собАКА

папУГА

черепАХА

рІБКА

Назви домашніх улюбленців разом з Кібериком.

1. Розіграйте діалог за зразком.

2. Побудуйте діалог: один вказує на малюнок домашнього улюбленця і запитує «Хто це?», а інший відповідає, і навпаки.

У Софії ...

У Тарасика ...

У Сергійка ...

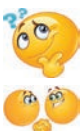

У Жужи ...

крОЛИК

ХОМ'ЯЧОК

Розкажи за малюнками і зразками, хто в кого.

Запитайте одне одного, хто в кого є, і дайте відповіді.

Розіграйте діалог за зразком.

У Гáбора є папуга? А хто є у хлопчика? Як звати його домашнього улюбленця?

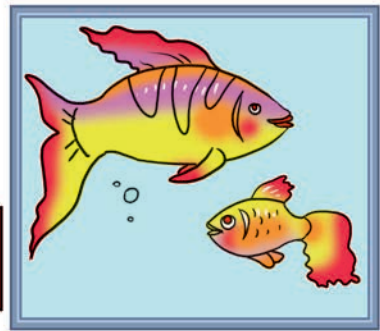
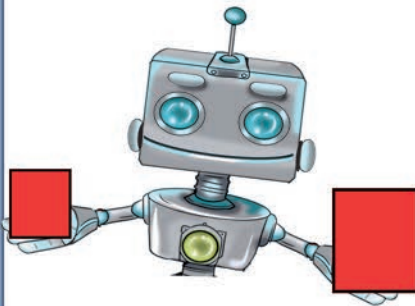

Намалюй свого домашнього улюбленця. Розкажи про нього так, як Гáбор.

133. Хто який?

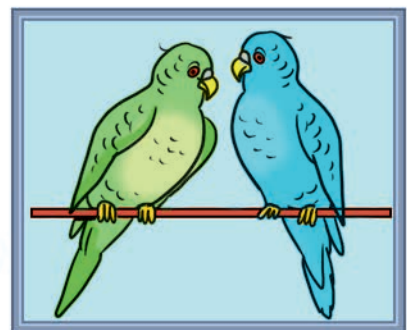
Великий і маленький.

Велика й маленька.

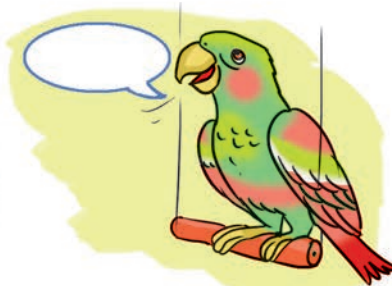
Чорний і білий.

Зелений і блакитний.

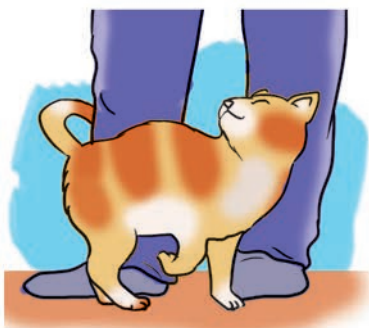
... кумедний.

... розумний.

... чемний.

... ласкава.

... незграбна.

... гарна.

Розкажи разом з Кібериком, хто який.
А який твій домашній улюбленець? Розкажи.

134. Слухаємо – розігруємо

- Ой ти, кіцю неслухняна,
ти куді біжиш так рано?
- Побіжучу я аж до річки,
щоб напитись там водички.
- А вночі куді ходила?
- В полі мишку я ловила.
- Ой, неправду ти сказала,
ти сметанку тут злизала.
- Я не відаю й не знаю,
я сметанки не вживаю.

Між ким відбувається розмова?

Про що запитує кицю її господар – дитина чи дорослий? Що розповідає киця?

Розглянь малюнки. Хто на них зображений? Знайди малюнок до вірша. Доведи правильність свого вибору.

Розподіліть ролі й розіграйте вірш в особах.

135. Домашні обов'язки

Ми – мужчіни – тато й я!
І робота в нас своя:
помагаємо ми мамі,
посуд миємо самі.
От, от ми які
з татом вдвох
помічники!

Я свою бабусю
ніжно так люблю
і для неї, рідної,
геть усе зроблю.
Піділлю вазони,
підмету підлогу,
я прийду до неї
завжди на допомогу!

Хто зображений на малюнках? Що вони роблять?

Знайди малюнки до кожного з віршів. Доведи правильність свого вибору.

Розіграйте діалоги за малюнками і зразками: один показує на малюнок і запитує, інший відповідає.

– Хто це?

– Це брат **із** сестрою.

– Це тато з донькою?

– Ні, це тато з сином.

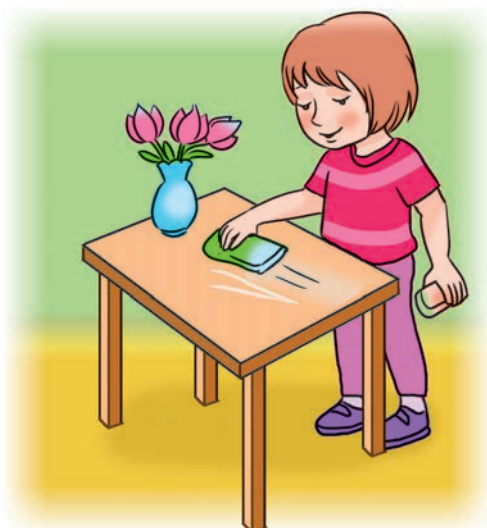
136, 137. Допомогаємо вдома

... м'є підлогу.

... м'є посуд.

... витирає пил зі столу.

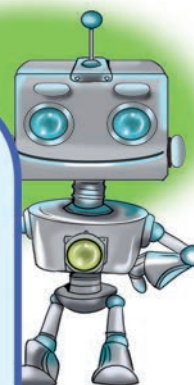
... прибирає зі столу.

Запитайте одне одного, хто що робить, і дайте відповіді за малюнками і зразками.

Я	ТИ	ВІН / ВОНА	
↓	↓	↓	
допомогаю	допомогаєш	допомогає	
прибираю	прибираєш	прибирає	
втираю	втираєш	втирає	

... прибирають у кімнаті.

... готують їжу.

... доглядають за квітами.

... купують продукти.

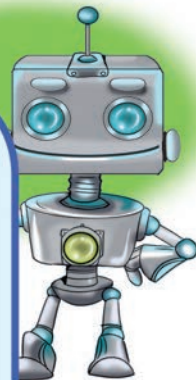
Запитайте одне одного «Як ти допомагаєш вдома?» і дайте відповіді.

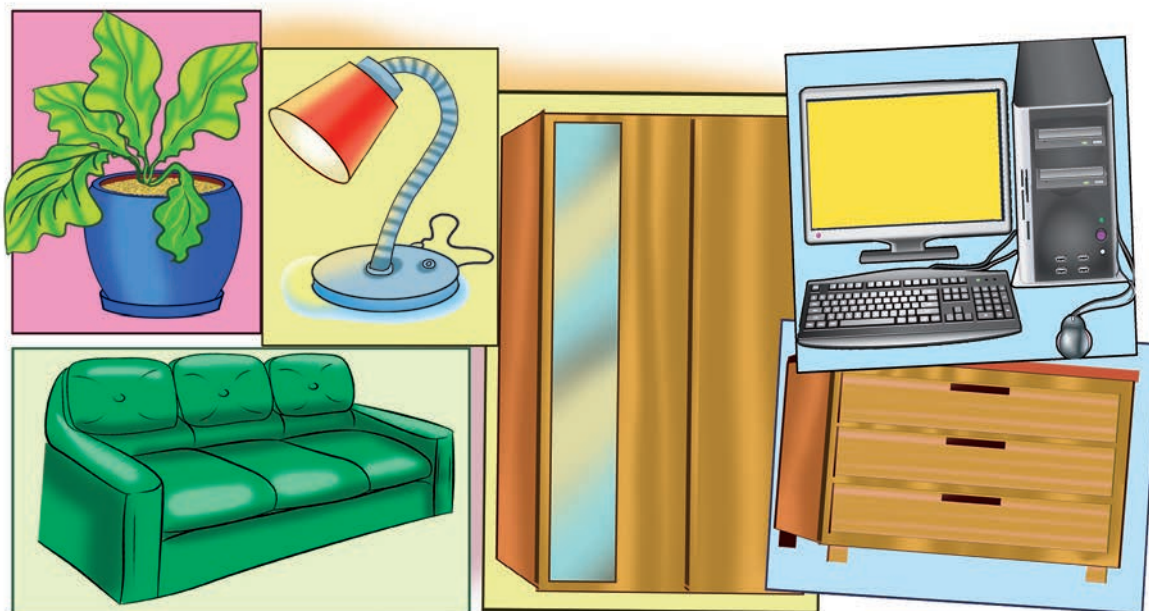
Розкажи, які домашні справи ти робиш разом з мамою, а які з татом? А з бабусяю? Дідусям?

МИ	ВИ	ВОНІ	
↓	↓	↓	
допомагаємо	допомагаєте	допомагають	
прибираємо	прибираєте	прибирають	
втираємо	втираєте	втирають	

138. Я це вмію!

Знайди на малюнку меблі й назви їх. Розкажи, які з них є у твоїй квартирі (будинку). А яких нема?

У мене є домашній улюбленець.
Це
Його (її) звати
Мій (моя)
Я його (її) люблю.

Розглянь малюнок, послухай діалог. Доповни його.
Розкажи про свого домашнього улюбленця.

– Гáборе, ти допомагаєш удома?
– Так. Я витираю пил з меблів.
А ти допомагаєш?
– Так. Я

Поміркуй, що робить Катруся вдома.
Доповни діалог.

Запитайте одне одного «Як ти допомагаєш удома?» і дайте відповіді.

139. Дозвілля

– Я граю на скрипці.

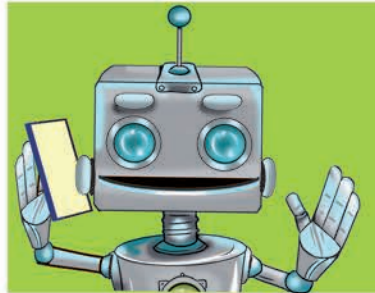
– Я малюю.

– Я танцюю.

– Я граю у футбол.

– Я складую пазли.

– Я дивлюся мультфільми.

Розкажи разом з дітьми, що вони роблять.

Розіграйте діалоги: Кіберик запитує кожного з дітей «Що ти робиш?», а вони відповідають.

140. Спочатку – потім. Раніше – пізніше

спочатку
раніше

потім
пізніше

Розкажи, яка людина спочатку? А яка – потім?

Пригадай казку «Рукавичка». У якій послідовності з'являються звірі?
Хто прийшов спочатку, а хто – потім?

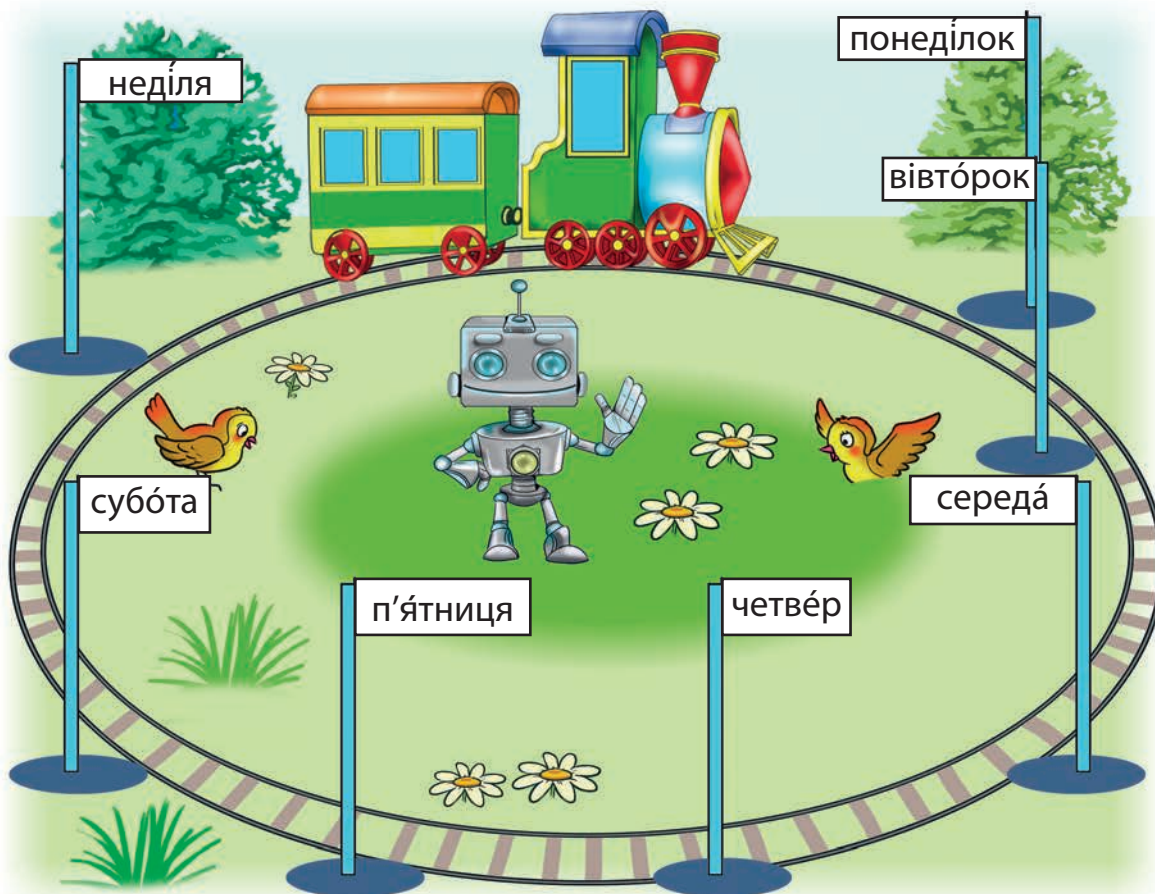
Посадили виноград я і брат.
Виноград ми обкопали
і частенько поливали.
Виноград наш виростає,
пійшим став.
Доглядали виноград я і брат.

П'ягони пускав угору,
ми поставили підпору –
буревій не рве лозу у грозу.
А земля лозу плекає,
гріна соком напуває.
І збираєм виноград я і брат.

Що переплутав художник? Розкажи, що було раніше, а що – пізніше.

141. Дні тижня

Назви дні тижня разом з Кібериком. Скільки їх? Який перший день тижня? А четвертий? Шостий? Який день перед понеділком? А після?

Вранці ми із добрим ділом
привітали понеділок.

Ніченька настала скоро,
трудоий іде вівторок.

Спритна, вмїла, молодя
вже настала середя.

Йде четвєртий день тепєр,
називається четвєр.

Дїло добре ладиться,
як настала п'ятниця.

Вдома скрїзь кипїть робота –
починається субота.

А субота з хлїбом-сїллю
привеля сестру недїлю.

Ось і тїжневї кїнець,
хто трудївся – молодєць!

142. Учора, сьогодні, завтра

Учора був четвѐр.
Я гра́лася з бра́тиком.
А за́втра піду́ в го́сті до
бабу́сі.

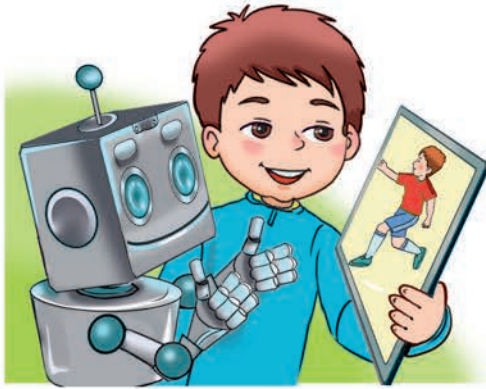
Про що Катруся розповіла Габору? Який день був учора? Що робила Катруся у четвер?

А який день сьогодні? Який день буде завтра? Куди піде Катруся в суботу?

Запитайте одне одного, який день тижня був учора, який буде завтра, а який – сьогодні, і дайте відповіді.

143. Що ти робиш?

У понеділок ...

У вівторок ...

У середу ...

У четвер ...

У п'ятницю ...

У суботу ...

У неділю ...

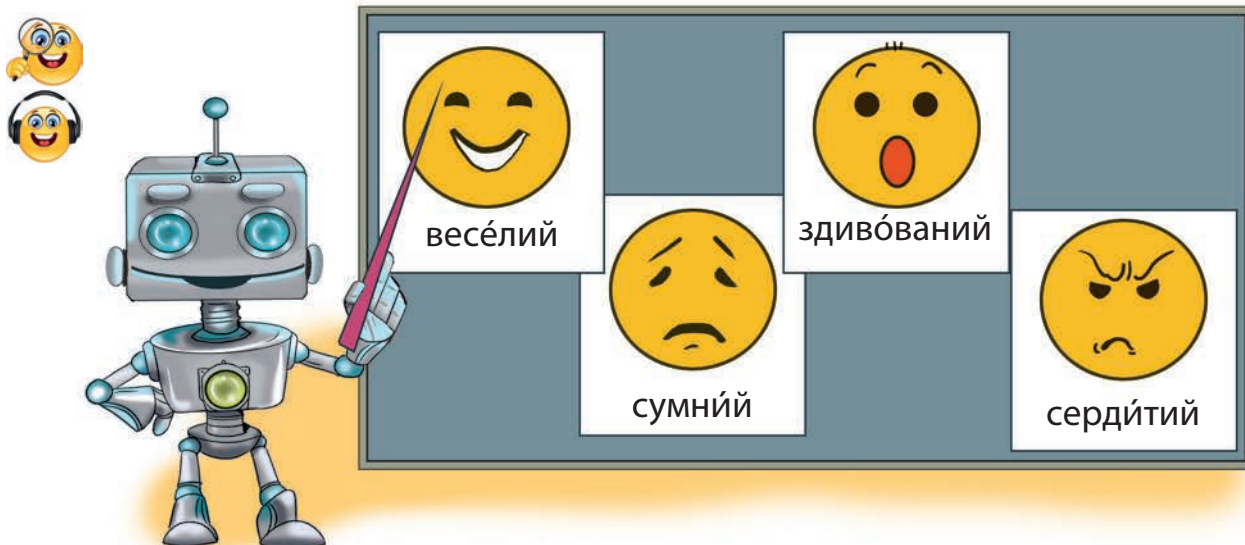

Запитайте одне одного, що робить Ґабор у кожен із днів тижня. Дайте відповіді за малюнками і зразками.

Розкажи так, як Ґабор, що ти робиш у понеділок. А у вівторок? Що ти робиш у решту днів тижня?

144. Розпізнаємо настрій: хто який?

 Назви разом з Кібериком, хто який.

 Розкажи, який настрій був у Катрусі спочатку, а який потім. Так само розкажи про Ґабора.

 Запитайте одне одного «Який у тебе настрій сьогодні?» і дайте відповіді.

Усмішкою ласкавою зігріте з весною подружилось тепле літо і хмарка подружилась з вітерцем: він просто усміхнувся їй в лице. Навчилось усміхатись кошенятко – і дружбу завелó із цуценятком. Багато друзів можеш мати й ти – усмішка допоможе їх знайти.

 Хто з ким подружився?
Що допоможе знайти друзів?

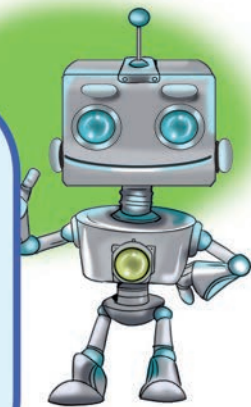
145. Розу́чемо лічілку. Граємо у гру

Тіка́в за́ець че́рез мі́ст:
до́вгі ву́ха, ку́ций хві́ст.
А ти да́лі не тіка́й,
ра́хува́ти почи́най.
Оди́н, два, три – ви́йди ти.

З до́могою лічи́лки оби́рають ми́сливця
й зайчи́ка без ха́тки. Решта ді́тей стаю́ть у свої
ха́тки-обру́чі. Ми́сливець наздо́ганяє зайця. Той
може врятува́тися – забі́гти в ха́тку. Зайчи́к, який
був у ха́тці, повинен те́пер ті́кати від ми́сливця.
Зайчи́к, якого спі́ймають, стає ми́сливцем.

Погра́йте у гру так, як ді́ти на ма́люнку.

146, 147. Учимо́ся просіти ви́бачення

День похму́рий,
в се́рці ту́га,
я обра́зив сво́го дру́га.
Все тепе́р мені не в лад.
Ех, верну́ти б час наза́д...
Я б тоді...
Та що гада́ти?
Он Макси́мко йде гуля́ти!
Мчу до ньо́го:
– Вірний дру́же!
Виба́чай, я вінен дуже.
Бу́дем гра́тись без обра́з?
Со́нце візирнуло враз.

Який настрій був у хлопчика спочатку? Чому?

Що сталося пізніше? Чи змінився настрій хлопчика потім? Максимко просив вибачення чи вибачав?

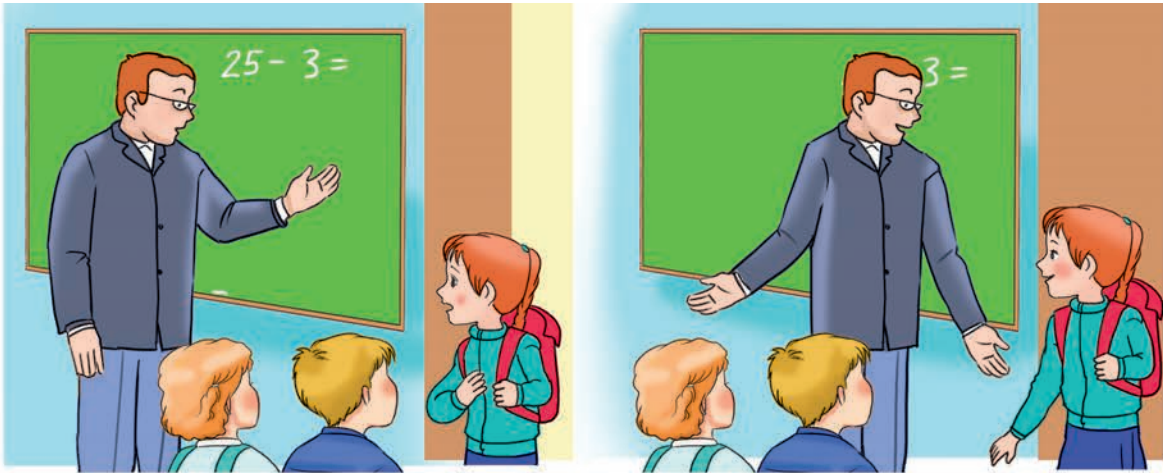
Чи були в тебе випадки, коли ти когось ненавмисне образив(-ла)? Як ти повівся (повелась) у тій ситуації?

Розіграйте діалог за зразком.

– Ви́бач, будь ла́ска, я не навми́сне.

– Усе гара́зд. Ходи́мо гра́тись!

- Вибачте, я спізнилася на урок.
- Заходь до класу. Більше не спізнюйся.

- Вибач, будь ласка, Катрúсю! Я ненавмíсне.
- Усе гаразд, Га́боре.

- Менí дúже шкода́, бабу́сю.
- Нічо́го. Ми переса́димо квітку.

**Хто просив вибачення, а хто вибачав?
Чи траплялися з тобою подібні випадки?**

Розіграйте діалоги за малюнками і зразками.

148. Увічливо відмовляємо

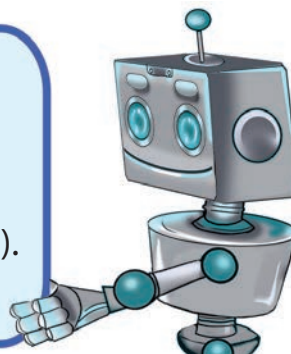
- Катрусью, ходімо з на́ми диві́тися му́льтифі́льм.
- Ві́бачте, але́ я не мо́жу. Йду́ купува́ти ко́рм для папу́ги.

Між ким відбулися розмови? Хто запрошував? А хто відмовляв?

Ві́бач(-те), але́
Я б ду́же хоті́в(-ла), але́
На жаль, я не мо́жу (не зна́ю...).

Розіграйте діалоги за малюнками і зразками.

149. Запрошуємо в гості

– Софійко, приходь завтра до мене в гості.

– Гарáзд. А де ти живеш?

– На вулиці Шандора Петєфі, будинок номер десять, квартира вісім.

– Дóбре, Гáборє. Я прийду́ завтра після обіду.

– Чека́тиму. До зу́стрічі!

Між ким відбулася розмова? Хто кого запрошував у гості? Чи прийняла Софійка запрошення? Про що вона запитала Гáбора?

1. Розіграйте діалог за наведеним зразком.

2. Побудуйте й розіграйте діалог: Гáбор запрошує Софійку в гості, а вона відмовляється.

– Андрійку, приходь у субóту до мене на день народження.

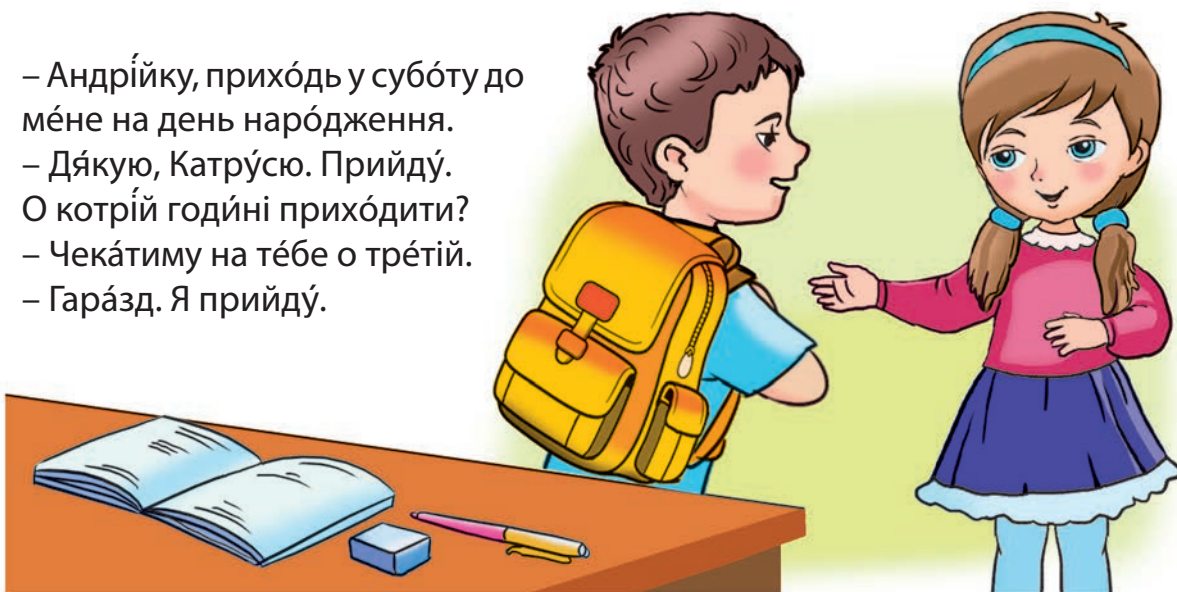

– Дякую, Катру́сю. Прийдú.

О котрій годіні приходити?

– Чека́тиму на тебе о третій.

– Гарáзд. Я прийду́.

Між ким відбулася розмова? Хто кого запрошував у гості? Чи погодився Андрійко прийти на день народження? Про що він запитав Катру́сю?

1. Розіграйте діалог за наведеним зразком.

2. Побудуйте й розіграйте діалог: запросіть одне одного в гості.

150. День народження

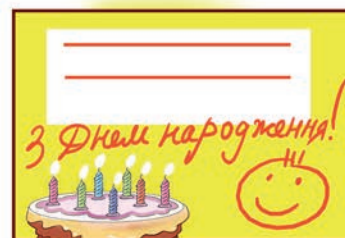
подарунок

букет

торт

листі́вка

До кого прийшли діти? Яке свято в дівчинки?
Назви, хто прийшов на день народження до Катрусі.
Що робили діти спочатку, а що – потім?

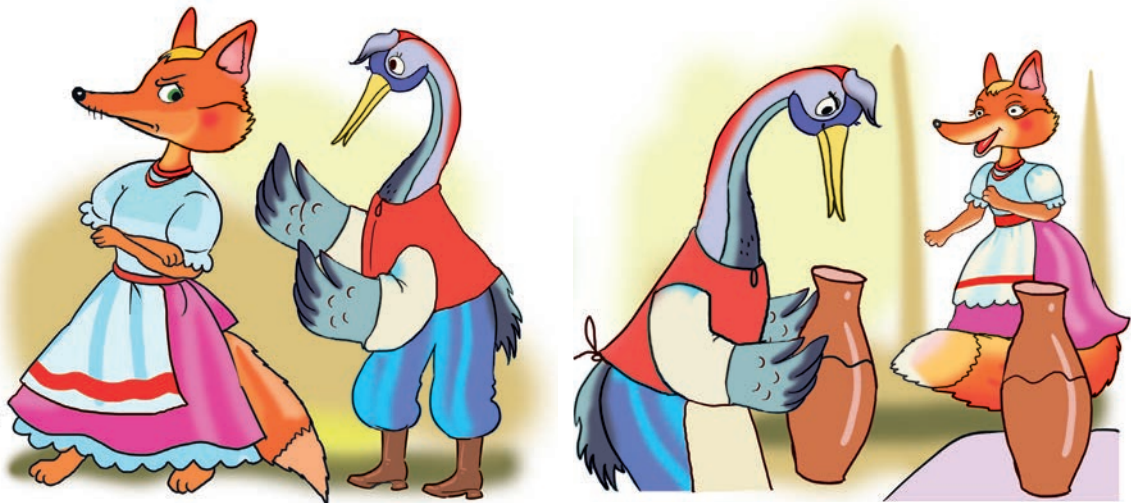
Розіграйте діалоги: гість вітає іменинника(-цю), він (вона) дякує.

День народження – це свято,
що подобається всім.
Буде іграшок багато
й догорі ногами дім.

Друзі й рідні йдуть вітати –
буде гамір, буде сміх.
На своє веселе свято
я запрошую усіх!

151. Я це вмію!

Пригадай, до якої казки ці малюнки? Що переплутав художник? Розкажи, що було раніше, а що – пізніше.

Запитайте одне одного, який день тижня був учора, який буде завтра, а який – сьогодні, і дайте відповіді.

Послухайте й розіграйте діалог.

– Бабусю, вибач. Я ненавмісне.
– Усе гаразд, Гáборе.

Послухайте й розіграйте діалог.

– Дмитрику, ходімо дивітися мультфільм.
– Я б дуже хотів, але обіцяв мамі погратися з молódшим братиком.

152. Весна́

Бéрезень-місяць
льоді полóмить,
весня́ну пі́сню
рі́чка задзвóнить.

Кві́тами кві́тень
всі́х привіта́є,
усі́ садóчки
порозквіта́є.

Гей, тра́вень прийдé
у дні́ чудóві,
простéлить всю́ди
тра́ви шовко́ві.

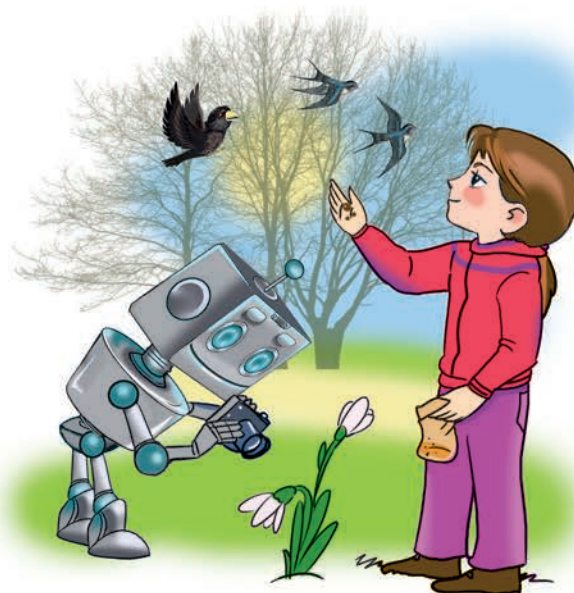

**Назви весняні місяці.
Розкажи про весну за зразком.**

За́раз весна́. Пригріва́є со́нце. Ростé зелéна тра́ва. Співáють пта́шкі.

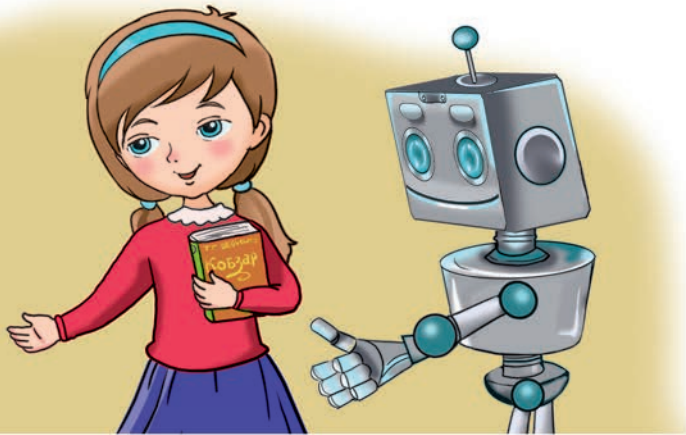

Як прийшла весна́-кра́сна,
не скла́дала рук вона́:
спéршу пта́шку із мандрі́вки
поверну́ла до до́мівки,
по́тім з хма́ри на лану́
полила́ озимину́.
Со́нцем бри́знула навко́ло,
тра́ктор вівела́ у по́ле,
звесели́ла лу́ки, гай
і увéсь наш рідний край.

Запитайте одне одного «Яка зараз пора року?» і дайте відповідь.

153. Тарас Шевченко

Тарас Шевченко – великий український поет. Він дуже любив свій народ і рідну Україну.

Розкажи про Тараса Шевченка разом з Катрусею.

- Хто це?
- Це Тарас Шевченко.
- Хто він?
- Великий український поет.
- А ти знаєш його вірші?
- Так, знаю.

Зацвіла в долині
червона калина,
ніби засміялась
дівчина-дитина.
Любо-любо стало,
пташечка зраділа
і защебетала...
Почула дівчина
і в білій свитині
з біленької хати
вийшла погуляти
у гай на долину.

154. Радіємо весні

 Розкажи, хто з ким. Що роблять?

 Які народні традиції зустрічі весни є в українців? Знайди відповідні малюнки й розкажи про традиції.

155, 156. Колобок

Від кого втік Колобок? Кого він зустрів спочатку? А кого – потім?

Розіграйте казку за ролями.

157. Готуємось до свята

Вже Великдень недалёчко,
люди звичай бережуть, –

розмальовують яєчка,
пішні пасочки печуть.

пáска

пíсанка

св́ічка

кóшик

рушні́к

Українська пíсанка –
як дитяча пíсенька,
як бабúсина кáзка,
як матúсина лáска.
Сяду собі скраєчку,
розмалюю яєчко:
хрестик, зоря, вікóнце –
ста́не вонó, мов со́нце.

Розглянь малюнки. Хто що робить?

Розкажи, як готується до свята твоя родина.

158. Великдень

**Розкажи, хто зібрався за столом.
Що є на великодньому столі?**

Як вітаються у Великдень?

Поміркуй, до кого може йти Катруся з великоднім кошиком. Кого ти навідуєш у Великдень?

Чудовий ранок, сонце світить,
луніє пісня до небес,
радіють всі, – дорослі й діти...
Христос воскрес!
Христос воскрес!

Запитайте одне одного, як святкують Великдень у сім'ї кожного з вас, і дайте відповіді.

159, 160. День матері

... купують квіти.

... купують квитки на концерт.

... вчать пісню.

... малюють малюнки.

Хто з ким? Що роблять?

Розкажи, як ти готуєшся до Дня матері.

Мамине свято я зустрічаю.
Я для матусі віршик вивчаю.
Я подарунок мамі роблю,
я свою маму дуже люблю!

Розкажи за малюнками, як привітали маму. А бабусю? Які подарунки чи сюрпризи приготували?

Сьогодні в нас жіноче свято,
в цей день хай ма́ма ще поспіть.
А я, і бра́тик мій, і та́то
сніда́нок бу́демо варіть.

**Послухай вірш – знайди малюнок до нього.
Розкажи, як ти вітав(-ла) маму чи бабусю зі святом.**

161. Розу́чемо лічілку. Граємо у гру

За го́рами, за ліса́ми
хо́дить дівча́ зі стрічка́ми.
Оди́н, два, три –
веселко́ю бу́деш ти!

За допомогою лічилки обирається веселка – хлопчик або дівчинка. Веселка стоїть обличчям до дітей (піднімає руки в сторони) і називає колір. Діти знаходять цей колір у себе в одязі або в когось із друзів (можна триматися за одяг інших). Вказуючи рукою на цей колір, діти проходять під веселкою (під її / його руками). Той, у кого потрібного кольору в одязі немає, повинен швидко пробігти під веселкою. Кого веселка торкнулася, той стає новою веселкою, і гра продовжується.

Пограйте у гру так, як діти на малюнку.

162. Я це вмію!

 Послухайте й розіграйте діалог.

- Ти любиш весну?
- Так, я люблю весну. А ти?
- А я люблю літо.

 Запитайте одне одного «Яка зараз пора року?» і дайте відповідь.

 Послухайте, доповніть і розіграйте діалог.

- Що ти робиш?
- Я ...
- Це подарунок на День матері?
- Ні. Писанки ...

 Розкажи, як святкують Великдень у твоїй сім'ї.

 Що можна подарувати мамі (бабусі) на День матері? Які предмети зайві?

 Розіграйте діалог: привітання мами зі святом.

163. Пригадаємо казки

Розкажи, що було спочатку, а що – потім? Як закінчується ця казка?

Що казали звірі колобку? А що він їм відповідав? Пригадай і заспівай пісеньку колобка. Кого колобок зустрів після вовка?

Пригадай і розкажи ту частину казки, до якої намальовано малюнок. Як закінчується ця казка?

164. Увічливі звірята

Зайчісько морквіну
приніс до сніданку,
зайчісі бажає він:
«Доброго ранку!»
Ведмедик
дзбан меду
поставив на пень.
Під ним їжачка
він зустрів:
«Добрый день!»
І вівку приємно –
вся лють його тоне,
колі сірий чує:
«Тебе я вітаю!»
Лисичка накинула
хустку на плечі:
– Піду побажаю я всім
«Добрый вечір!»

Слухай вірш – знаходь відповідний малюнок. Доведи правильність свого вибору.

Якими були звірята – ввічливими чи неввічливими? Чому так думаєш?

Розіграйте вірш за ролями.

165. Чекаємо літа

А місяць червень
луги покосить,

червоним соком
ягідки зрósить.

А місяць липень
гарячим літом
обсiпле липи
паху́чим цвiтом.

А місяць серпень
серпом задзвонить,
достiглий кóлос
додóлу склóнить.

**Назви літні місяці.
Розкажи про літо за зразком.**

Зараз літо. Сónце яскра́во свiтить. Спе́ка. Цвiту́ть квiти. Достига́ють ягоди.

Здра́стуй, че́рвню!
Здра́стуй, лі́то!
Люба со́нячна порá.
Колосíться в по́лі жи́то,
засмага́є дiтвора́.
Червонiю́ть полуни́ці
соковiтi, запашні,
в ха́ті зóвсiм не сидíться.
Ой, якi хоро́шi днi!

Запитайте одне одного «Яка зараз пора року?» і дайте відповідь.

166. Літні розваги

Літня спе́ка, грóзи, грім,
лі́то, ти пре́красне всі́м!
Скі́льки в те́бе є ска́рбів:
в лі́сі – я́гід і гри́бів;
у садка́х – сма́чна ма́ліна,
а́грус, я́блука, о́жина.
Фру́кти й зе́лень соко́віта –
це сма́чні да́рунки лі́та.

Ге́н те́че срі́бляста рі́чка...
Ой і те́пла ж в ній во́дичка!
Мо́жна влі́тку засма́гати,
мо́жна пла́вати й пі́рна́ти.

Слухай вірш – знаходь відповідний малюнок. Доведи правильність свого вибору.

Розкажи, хто що робить. Який настрій у дітей?

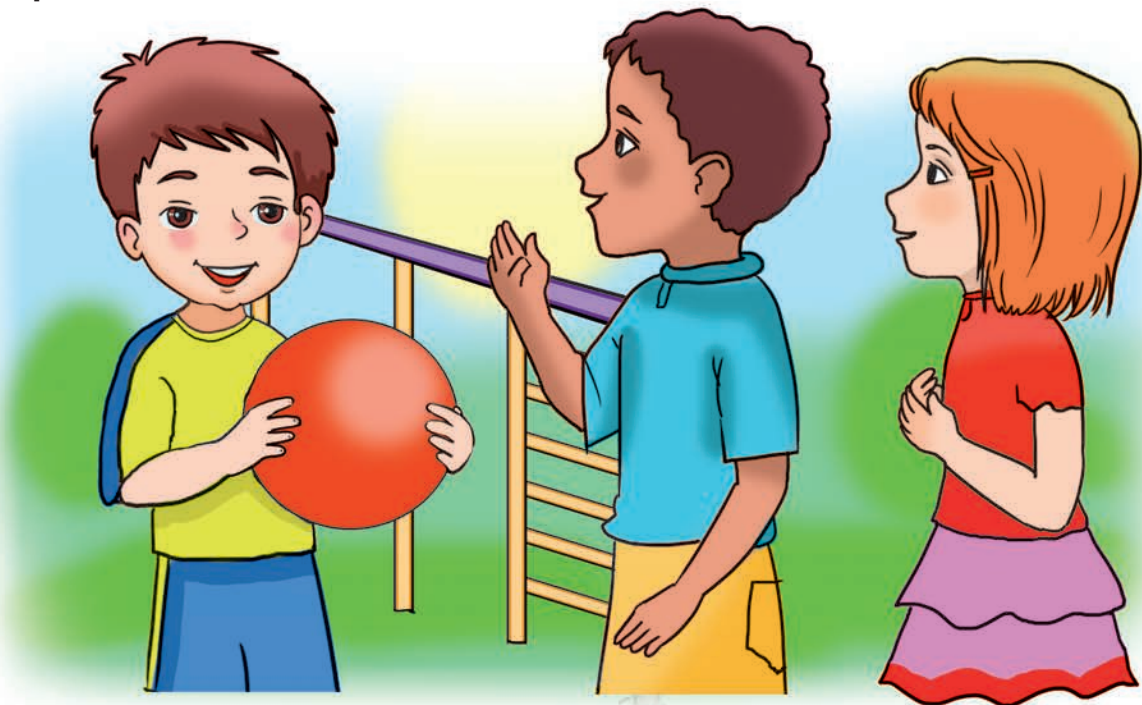

Запитайте одне одного «Що ти будеш робити влітку?» і дайте відповідь.

167. У літньому таборі

Уяви, що в таборі ти знайомишся з дітьми. Про що ти запитаєш? Що розкажеш про себе?

Пригадай, як запросити друзів до гри. Що відповісти на запрошення? Як увічливо відмовити?

Що ти розкажеш про свою сім'ю? Як запитаєш друга (подругу) про його (її) родину?

Розіграйте діалоги за змістом малюнків.

СЛОВНИК

94. Різдвó

Різдвó – karácsony
Святá вечéря – szenteste
áнгел – angyal
позолóченим крилóм – aranyozott szárnyal
благá вiсть – itt: áldásos hír
сповiщáє – hirdet, értesít
грiє дýшу – itt: melegíti a lelket
кут'я – karácsonyesti étel – kása - mézzel, mazsolával, mákkal ízesítve
снiг скрипiть – ropog a hó
коля́дка – kántálóének

97. Лiпимо снiговикá

лiпимо снiговикá – hóembert készitünk
нарóджений зимóю – télen születtem
злiплений дiтворóю – gyerekek készitettek
буру́лька – jégcsap
снiговичóк – (kis) hóember

98. Навiдуємо хвóрого

навiдуємо хвóрого – meglátogatjuk a beteget
як ти себе почувáеш – hogy érzed magad

99, 100. Рукавiчка

жáбка – béka
стрибáти – ugrál
загубiв – elhagyta
залiзти / улiзти – bemászott
пустi й менé – engedj be engem is
примiть й менé – fogadjatok be engem is
шукáти рукавiчку – a kesztyűt keresni
злякáлися – megijedtek
порозбiгáлися – serteszét szaladtak

102. Селó

селó – falu
хáта – ház
цéрква – templom
кринiця – kút
пóле – mező
сад – gyümölcsös kert
лiс – erdő
горóд – veteményeskert
рiчка – folyó
млин – malom
ставóк – (halas) tó

103. Що де?

біля хати – a ház mellett
навколо хати – a ház körül
на хати – a házon
у хати – a házban
за хатою – a ház mögött
перед хатою – a ház előtt
над хатою – a ház fölött
під хатою – a ház alatt

104. Хата, дім

народились ми у нім – itt születünk
рідний дім, хата – szülőház, otthon
рідна ма́ти – édesanya
рідний край – hazai táj
сэрце гріє нам усім – itt: mindnyájunk szívét melegíti

105. Місто

місто – város
будінок – épület, ház
театр – színház
музей – múzeum
магазин – üzlet, bolt
кав'ярня – kávézó
апте́ка – gyógyszerár, patika
пам'ятник – emlékmű

106. Будінок

багатоповерховий – sokemeletes, többszintes
кварти́ра – lakás
пе́рший – első
дру́гий – második
тре́тій – harmadik
четве́ртий – negyedik
п'я́тий – ötödik

107–109. Де ти живеш?

Де ти живеш? – Hol laksz?
Зві́дки ти? – Honnan vagy?
фе́рма – gazdaság, farm (amerikai)

111, 112. Транспорт

на ву́лицях міста – a város utcáin
поспішає – siet
пішо́хід – gyalogos
несу́ться трамва́ї – sebesen futnak a villamosok
авто́буси мчать – száguldanak az autóbuszok
проби́гають таксі – futnak, szaladgálnak a taxik
працю́ють усі – mindenki dolgozik

летіть літак – repül a repülőgép
летіть стрілою – repül, mint a nyíl
ховáється – elbújik
вкривáється хмарі́нкою густо́ю – betakarózik sötét / sűrű felhővel

113, 114. Хто де? Що де?

Хто де? – Ki hol van?
Що де? – Mi hol van?
щорáнку – minden reggel, reggelente
спішáть на робóту – munkába siet
по ву́лиці – az utcán
на зупі́нці – az autóbuszmegállóban
на вокzáлі – vasútállomáson
бі́ля кáси – pénztárnál, a pénztár mellett

115. Безпéка на ву́лиці

безпéка на ву́лиці – biztonság az utcán
промовля́є без слів – szó nélkül beszél
світлофóр – közlekedési jelzőlámpa
знак червóний – piros jel / jelzés
хвилі́ну чекáти – várni egy percet
жóвтий мóвить – будь готóвий – itt: a sárga azt jelzi / mondja – légy kész

116. Ми вві́чливі

чéмним хлопчи́ком зростáє – udvarias kisfiú nő
мі́сцем чéмно уступі́вся – udvariasan átadta a helyet

117, 118. Ї́демо в по́дорож

ї́демо в по́дорож – itt: kirándulni utazunk
бі́жáть назу́стріч – szembe szaladnak
прекрасна зблі́зька і здаля́ – csodálatos közlelől és messziről

119. У гóсті до бабúсі й дідуся́

занáдто тісно – itt: nagy a zsúfoltság
ї́демо разóм – együtt utazunk
і, звичáйно, я – és, természetesen, én
гніздó журавля́ – a daru fészke

120, 121. Украї́на – на́ша Батьківщи́на

Украї́на – на́ша Батьківщи́на – Ukrajna – a mi Hazánk
всі ми різні – különbözőek vagyunk
прикраса – dísz
Вітчї́зна – haza, hon
стра́ва – étel, eledel
вранці́ – reggel
день при дні – itt: mindennap
зацвітáє калї́на – virágba borul a kányafa
зелені́є ліщи́на – zöldül a mogyoró (bokor)
стéпом кóтиться – a sztyeppen gurul

122. Кі́їв – сто́лиця Украї́ни

сто́лиця – főváros

старода́внє мі́сто – ősváros

з ньо́го берé почáток – kezdetét veszi

123. Закарпа́ття

Закарпа́ття – Kárpátalja

полони́на – havasi legelő / rét

луг – rét

гай – liget

міста́ розло́ги – itt: tágas város

125. Ді́м. Кварти́ра

передпокі́й – előszoba

віта́льня – vendégszoba

спа́льня – hálószoba

дитя́ча кімна́та – gyerekszoba

ва́нна – fürdőszoba

ку́хня – konyha

приві́тний і сві́тлий – barátságos és világos

у любо́ві й до́брí тут зроста́ють маля́та – szeretetben és jólétben nőnek itt a gyermekek

127. Ме́блі

ме́блі – bútor

засели́лись ме́блі – itt: beköltöztek a bútorok

зали́убкі́й – szívesen, örömmel

кімна́ти ста́ли обира́ти – a szobákat kezdték választani

ру́шив комо́д – elindult a komód

серва́нт – tálaló

по́лиця – polc

стела́ж – állvány, polc

ша́фа чрева́та – itt: (gömbölyű) szekrény

каби́нét – dolgozószoba

прокра́далось нішко́м – halkán odalopakodott

128. Предме́ти по́буту

телеві́зор – tévé

холоди́льник – hűtőszekrény

пилосо́с – porszívó

пра́льна маши́на – mosógép

комп'ю́тер – számítógép

дзе́ркало – tükör

ла́мпа (насти́льна) – (asztali) lámpa

пра́ска – vasaló

кухо́нна плитá (з духо́вкою) – tűzhely (sütővel)

годи́нник – (fali) óra

вiдсту́кує час – itt: elüti / mutatja az időt

блискучі стрілки – csillogó (óra) mutató
не спіняться ніяк – sehogysen áll meg
завжди чути – mindig hallani

130. Що де?

на стіні – a széken
на столі – az asztalon
на полиці – a polcon
під стільцем – a szék alatt
під столом – az asztal alatt
над полицею – a polc fölött
у коробці – a dobozban
у шафі – a szekrényben
на вікні – az ablakon

131, 132. Домашні улюбленці

домашні улюбленці – itt: a család kedvenc állatai
кóтик – cica
собака – kutya
папуга – papagáj
черепаха – teknősbéka
хом'ячок – hörcsög
рібка – halacska

133. Хто який?

Хто який (яка)? – Ki milyen?
кумедний(-а) – nevetséges
розумний(-а) – okos
ласкавий(-а) – kedves, gyöngéd
гάρний(-а) – szép
незграбний(-а) – ügyetlen, suta

134. Слухаємо – розігруємо

кїця неслухняна – szófogadatlan cica
неправду ти сказала – ne mondtál igazat
сметанку злизала – lenyalta a tejfölt
не відаю, не знаю – nem tudom, nem ismerem
не вживаю – nem eszem, nem fogyasztok

135. Домашні обов'язки

домашні обов'язки – házi teendők
мужчина(-и) – férfi(-ak)
помагаємо мамі – édesanyának segítünk
посуд мїємо ми самі – mi mossuk az edényt
помічник(-и) – segítőtárs
піділлю вазони – meglocsolom a cserepes virágokat
підмету підлогу – felseprem a padlót
завжди прийду на допомогу – mindig kész vagyok segíteni

136, 137. Допомагаємо вдома

допомагаємо вдома – segítünk otthon
міти підлогу – padlót mos
міти посуд – edényt mos
втирати пил зі столу – az asztalról letörli a port
прибирати зі столу – rendet csinál az asztalon
прибирати в кімнаті – kitakarítja a szobát, rendet csinál a szobában
готувати їжу – ételt készít, főz
доглядати квіти – gondozza a virágokat
купувати продукти – élelmiszert vásárol

139. Дозвілля

дозвілля – szabadidő
грати на скрипці – hegedül
грати у футбол – futballozik
танцювати – táncol
дивітися мультфільми – rajzfilmet néz

140. Спочатку – потім. Раніше – пізніше

спочатку – előbb, először
потім – azután
раніше – korábban
пізніше – később
виноград – szőlő
обкопали – körülásták
частенько поливали – gyakran locsolták
пійшим став – dús lett
пагони пускав угору – itt: a hajtások felfelé mentek, szöktek
підставили опору – támasztékot tettünk alá
буревій не рве лозу – a venyigét nem tépi a szélvihar, orkán
гроза – vihar, zivatar
земля лозу плекає – a föld gondozza a venyigét
грона соком напуває – megitatja lével a szőlőfürtöket

141. Дні тижня

добрим ділом привітали – jó tettel köszöntötték
понеділок – hétfő
ніченька настала скоро – nemsokára este lett
трудовий іде – itt: munka-, dolgozó (kedd) következik
вівторок – kedd
спритна, у/вміла – fürge, ügyes
середá – szerda
четвѐр – csütörtök
діло добре ладиться – itt: a munka jól megy, halad
п'ятниця – péntek
скрізь кипить робота – itt: a munka javában folyik
субота – szombat

з хлібом-сіллю – kenyérrrel és sóval (vendégszeretet jele)
неділя – vasárnap
тіждень – egy hét
тіжневі кінець – befejeződött a hét
хто трудівся – молодіць – itt: aki dolgozott – az derék, kiváló (ember)

142. Учора, сьогодні, завтра

учора – tegnap
сьогодні – ma
завтра – holnap

144. Розпізнаємо настрій: хто який?

Хто який? – Ki milyen?
весілий – vidám
сумний – szomorú
здивований – csodálkozó, meghökkent
сердитий – haragos természetű, dühös
усмішка – mosoly
усмішкою ласкавою зігріте – megmelegített kedves mosollyal
подружилось – megbarátkozott
він просто усміхнувся їй в лице – itt: egyszerűen rámosolygott
навчилось усміхатись – megtanult mosolyogni
дружбу завелó – barátkozni kezdett

145. Розуємо лічилку. Граємо у гру

дóвгі вуха – hosszú fül
куций хвіст – rövid farok
тікав чéрез міст – a hidon át futott
дáлі не тикай – ne fuss tovább
рахувáти починай – itt: számolj
решта дитéй – a többi gyerek
хáтка-óбруч – itt: kör, karika
мислівець – vadász
врятувáти – megmentette

146, 147. Учимося просіти вибачення

просіти вибачення – bocsánatot kér
день похмурий – borús nap
в/у сéрці туга – itt: búbanat, szomorúság van a szívemben
обráзив свóго дрúга – megsértette a barátját
все тепér мені не в лад – itt: most semmi sem megy nekem (nem sikerül)
верну́ти час наза́д – itt: visszafordítani az időt
я б тоді – én akkor
мчу, біжу до ньóго – rohanok, szaladok hozzá
вибачáй, я вíнен дúже – bocsáss meg, hibás / vétkes vagyok
без обрáз – sérelem nélkül
(не)навмісне – (nem)szándékosan

мені дуже шкода – nagyon kár, nagyon sajnálatos
все гаразд – minden rendben
спізнюватися – késik, elkésik

148. Увічливо відмовляємо

увічливо відмовляємо – udvariasan visszautasítjuk
вібач(-те), алé – bocsáss(-atok) meg, de...
я б дуже хотів/хотіла, алé – én nagyon szeretném / akarnám, de...
на жаль, я не можу (не знаю) – sajnos, én nem tudom

149. Запрошуємо в гості

запрошуємо в гості – vendégségbe hívjuk
гаразд – jól van, rendben
чекатиму – várni fogom
До зустрічі! – Viszontlátásra!
О котрій годині прихóдити? – Hány órára jöjjeek?

150. День народження

день народження – születésnap
подóбається всім – mindenkinek tetszk
догорі ногами дим – itt: felforgatták a házat
йдуть вітати – üdvözöni, köszönteni mennek
гамір – zaj, lárma
я запрошую усіх – mindenkit meghívok

152. Весна

місяць – hónap
бéрезень – március
льоді полóмить – megtöri a jeget
квітень – április
травень – május
простéлить усіди трави – itt: mindenütt fűvet terit le
сонце пригрівáє – a nap melegít
не складáла рук вонá – не відпочивала
поверну́ла до домівки із мандрівки пташку – a vándorlásból hazatértette a madarakat
на лану полила озимину – a réten meglocsolta a téli vetést

153. Тарас Шевченко

поёт – költő
зацвіла в долині – virágzik a völgyben
защебетáла пташечка – csicsereg a madár

155, 156. Колобок

колобок – cipó
дід прóсить – kéri az öregapó
спекла б ти колобок – süthetnél egy cipót
бóрошно назмітай у засіку – söpörj össze a szuszékban egy kis lisztet

вітопила піч – kifűtötte a kemencét
замісіла борошно – itt: meggyűrta a lisztet
спекла колобок – megsűtötte a cipót
поклала на вікно, щоб простигав – az ablakra tette kihűlni
прізьба – földhányás a parasztház tövében
з двора за ворота – az udvarból a kapu mögé
побіг покотівся дорогою – szaladt, gurult az úton
назустріч йому біжить зайчик – szembeszalad a nyulacska
я тебе з'їм – megeszlek
я тобі пісеньку заспівав – eléneklek neked egy dalocskát
по засіку метений – szuszékban sepertek össze
із борошна спечений – lisztből sűtöttek
від баби / діда втік – nagymamától, öregapótól elszaladtam
від тебе втечу – tőled is elfutok
я недочуваю трóхи – egy kicsit rosszul hallok
заспівай ще раз – énekelj el még egyszer
сідай на язїк – ülj a nyelvemre
щоб гучніше було – hogy hangosabb legyen
а лисїчка – гам його та з'їла – a róka pedig – hamm és megette

157. Готуємось до свята

готуємось до свята – ünnephez készülünk
Велїкдень – Hűsvét
звїчай бережуть – őrzik a hagyományokat, szokásokat
розмальовують яєчко – festik a tojást
пїшні пасочки печуть – pompás hűsvéti kalácsot / pászkát sűtnek
пїсанка – hímes tojás
сяду собі скраєчку – itt: leülök az asztal szélén
зоря – itt: csillag

158. Велїкдень

лунáє пісня до небес – az égig hangzik / hallatszik a dal
Христос воскрес! – Krisztus feltámadt!

159, 160. День матері

купувати квіти – virágot vesz
купувати квитки на концєрт – koncertre vesz jegyet
для матуци віршик вивчаю – verset tanulok
подарунок мамі роблю – anyukámnak ajándékot készítek
хай мама ще поспїть – hadd aludjon még anyuka

161. Розуємо лічилку. Граємо у гру

за горами, за лісами – túl a hegyen, túl az erdőn
дівча зі стрічками – itt: kislány szalagokkal a kezében
веселкою будеш ти – szivárvány leszel
обирається веселка – kiválasztják a szivárványt
стоїть обличчям до дітей – szemben áll a gyerekekhez

називає ко́лір – megnevezi a színt
ко́го веселка торкну́лася – akit megérint a szivárvány

164. Увічливі звірята

бажає – kíván
дзбан меду – csobolyó
пень – tuskó, tönk
вся лють його́ та́не – csökken a dühöngése
сірий – itt: farkas
накінула на плéчі – vállára veti /dobta

165. Чекаємо літа

чекаємо літа – várjuk a nyarat
че́рвень – június
лу́гі покоси́ть – lekaszálja a rétet
сік, со́ком – lé, lével
ягі́дкі зро́сить – megöntözi a bogyókat
лі́пень – július
га́р'ячим лі́том – forró nyárral, meleggel
обсі́пле – megszórja
лі́па – hársfa
се́рпень – augusztus
се́рп, се́рпом – sarló, sarlóval
до́стїглий ко́лос – érett kalász
до́долу скло́нить – lehajtja
спе́ка – hőség
до́стига́ють – érnek
лю́ба со́н'ячна порá – kedves napos évszak
ко́лоси́ться в по́лі жи́то – a réten kalászba szökken a rozs
засмага́є дітвора́ – napoznak a gyerekek
че́рвоні́є полу́ниця – itt: érik a földieper, szamóca
со́кови́тий – lédús, leveses
запа́шний – illatos

166. Літні розваги

лі́тня спе́ка – nyári hőség
гри́м – mennydörgés
скарб – kincs
а́грус – köszméte
ожи́на – földi szeder
зе́лень со́кови́та – ízes zöldség
ге́н – itt: ott messze v. amott
пі́рнати – víz alá bukik

ЗМІСТ

94. Різдво	4	136, 137. Допомагаємо вдома	44
95, 96. Зимові розваги	5	138. Я це вмію!	46
97. Ліпимо сніговика	7	139. Дозвілля	47
98. Навідуємо хворого	8	140. Спочатку – потім. Раніше – пізніше	48
99, 100. Рукавичка	10	141. Дні тижня	49
101. Я це вмію!	11	142. Учора, сьогодні, завтра	50
102. Село	12	143. Що ти робиш?	51
103. Що де?	13	144. Розпізнаємо настрій: хто який?	52
104. Хата, дім	14	145. Розучуємо лічилку. Граємо у гру	53
105. Місто	15	146, 147. Учимося просити вибачення	54
106. Будинок	16	148. Увічливо відмовляємо	56
107–109. Де ти живеш?	17	149. Запрошуємо в гості	57
110. Я це вмію!	19	150. День народження	58
111, 112. Транспорт	20	151. Я це вмію!	59
113, 114. Хто де? Що де?	22	152. Весна	60
115. Безпека на вулиці	24	153. Тарас Шевченко	61
116. Ми ввічливі	25	154. Радіємо весні	62
117, 118. Їдемо в подорож	26	155, 156. Колобок	63
119. У гості до бабусі й дідуся	27	157. Готуємось до свята	64
120, 121. Україна – наша Батьківщина	28	158. Великдень	65
122. Київ – столиця України	30	159, 160. День матері	66
123. Закарпаття	31	161. Розучуємо лічилку. Граємо у гру	68
124. Я це вмію!	32	162. Я це вмію!	69
125. Дім. Квартира	33	163. Пригадуємо казки	70
126. Хто з ким? Хто де?	34	164. Увічливі звірята	71
127. Меблі	35	165. Чекаємо літа	72
128. Предмети побуту	36	166. Літні розваги	73
129. Моя кімната	37	167. У літньому таборі	74
130. Що де?	38	СЛОВНИК	75
131, 132. Домашні улюбленці	39		
133. Хто який?	41		
134. Слухаємо – розігруємо	42		
135. Домашні обов'язки	43		

У підручнику використано твори І. Блажкевич, Г. Бойка, Л. Вознюк, П. Воронька, Л. Голоти, В. Гринько, Н. Гуркіної, Л. Дубас, Є. Желізнякова, С. Жупанина, Н. Забіли, А. Камінчука, Н. Карпенко, Н. Кир'ян, Т. Коломієць, Н. Красоткіної, О. Кротюк, І. Кульської, В. Ладижеця, Марійки Підгірянки, Т. Мамчур, І. Мацинського, А. М'ястківського, Ф. Пантова, К. Перелісної, Петруся Бровки, М. Познанської, О. Попова, М. Савки, Л. Савчук, Ю. Турчиної, Г. Хіміча, Т. Цибульської, Г. Чубач, С. Шушкевича, Я. Яковенко, М. Якубової.

Навчальне видання

Оксана ПЕТРУК

УКРАЇНСЬКА МОВА

Підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою

(у 2-х частинах, з аудіосупроводом)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

**Видано за рахунок державних коштів.
Продаж заборонено**

Редактор *Любов Кирієнко*
Художній редактор *Ігор Шутурма*
Коректор *Вероніка Гоменюк*

Формат 70×100/16. Ум. друк. арк. 7,128.
Тираж 2 459 пр. Зам. № 84п

Державне підприємство
«Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ»
79008 Львів, вул. Галицька, 21
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4826 від 31.12.2014
www.svit.gov.ua
e-mail: office@svit.gov.ua
svit_vydav@ukr.net

Друк ТДВ «Патент»
88006 м. Ужгород, вул. Гагаріна, 101
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4078 від 31.05.2011